

บทที่ ๔

อภิปรายการวิจัย

การค้นพบสำคัญที่ได้จากการวิจัยเรื่องนี้จะได้นำมาอภิปรายอีกครั้งเพื่อแสดงให้เห็นว่าผลจากการวิจัยเรื่องนี้มีข้อเท็จจริงอย่างไร และข้อเท็จจริงบางประการตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้เคยมีการค้นพบมาแล้วประการใดบ้าง

อภิปรายการค้นพบที่สำคัญ

การค้นพบที่สำคัญหมายถึงผลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะยกมากล่าวเฉพาะเรื่องสำคัญที่ได้ค้นพบและการเปรียบเทียบในบางสิ่งที่สำคัญและต้องการทราบโดยเฉพาะนอกจากนี้ยังจะได้ทราบถึงปัญหา ความต้องการของนักเรียนในเรื่องการช่วยเหลือที่ยังไม่ได้กล่าวถึงเลย ในบทที่ ๓., การค้นพบนี้จะแบ่งกล่าวเป็น ๓ ตอน คือ ตอนแรกเป็นเรื่องส่วนตัวทางครอบครัวของนักเรียน ตอนที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาปัจจุบัน และตอนสุดท้ายเป็นเรื่องของการศึกษาต่อ การเลือกอาชีพในอนาคตตลอดจนปัญหาและความต้องการของนักเรียน ตอนที่ ๑ เป็นเรื่องส่วนตัวทางครอบครัวของนักเรียน

๑. อายุ

นักเรียนที่กำลังเรียนในชั้น ม.ศ. ๓ จากการวิจัยพบว่าส่วนมากอายุไม่เกิน ๑๔ ปี และไม่ต่ำกว่า ๑๓ ปี., นักเรียนชาย - หญิงระดับนี้ส่วนมากอายุอยู่ในระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี แต่มีข้อสังเกตอย่างหนึ่งคือระดับอายุของนักเรียนชายจะมากกว่านักเรียนหญิง ๑ ปี, คือนักเรียนชายส่วนใหญ่ทั้งในพระนครและต่างจังหวัดจะมีอายุระหว่าง ๑๗ - ๑๘ ปี แต่สำหรับนักเรียนหญิงเกินครึ่งที่มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๖ ปี จากผลการวิจัยทำให้เราทราบว่านักเรียนส่วนมากเข้าโรงเรียนตามเกณฑ์ หมายถึงเข้าโรงเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาซึ่งได้เริ่มการศึกษาตั้งแต่อายุ ๗ ปีบริบูรณ์ หรืออย่างช้าปีที่ ๔ กว่าที่จะจบ ม.ศ. ๓ อายุนักเรียนก็จะอยู่ระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี พอดี, เนื่องจากอายุของนักเรียนชายในระดับชั้น ม.ศ. ๓ สูงกว่านักเรียนหญิง ๑ ปี เช่นนี้ จึงเป็นข้อสังเกตที่ควรจะได้มีการศึกษา

ต่อไป

๒. จำนวนพี่น้อง

จำนวนพี่น้องของนักเรียน ผลจากการวิจัยปรากฏว่านักเรียนส่วนมากคือนักเรียนชาย ๒๔ % และนักเรียนหญิง ๒๓ % จากจำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้องตั้งแต่ ๑ - ๕ คน และจำนวนมากจะมีพี่น้องระหว่าง ๓ - ๖ คน จำนวนนักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ ๒ มากเป็นอันดับรองลงไปทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ ๒ นี้ จะมีพี่น้องตั้งแต่ ๒ - ๕ คน ในจำนวนนี้ส่วนมากจะมีพี่น้องตั้งแต่ ๒ - ๓ คน ฉะนั้น พอจะกล่าวได้ว่านักเรียนเหล่านี้ส่วนมากจะมีพี่น้องตั้งแต่ ๑ - ๓ คน ที่มีพี่น้องมากกว่านี้หรือเกินกว่า ๑๐ คน นั้นมีจำนวนน้อยมากคือประมาณ ๑ % เท่านั้น แสดงให้เราทราบว่าบิดามารดาที่จะส่งบุตร - ธิดา ให้ศึกษาต่อจนถึงระดับ ม.ศ. ๓ นี้ส่วนมากจะเป็นครอบครัวที่มีบุตรธิดาระหว่าง ๑ - ๓ คน ซึ่งจัดว่าเป็นครอบครัวที่ไม่ใหญ่จนเกินไปนัก ผลจากข้อนี้ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับผลในตารางที่ ๕ ซึ่งเป็นตารางเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองแล้ว จะทำให้เราทราบว่า ฐานะของครอบครัวที่มีบุตรธิดาขนาดนี้ จะอยู่ในฐานะปานกลาง ซึ่งจัดว่าอยู่ในฐานะที่จะส่งบุตรธิดาศึกษาเล่าเรียนได้

๓. สภาพสมรสของบิดามารดา

สภาพสมรสของบิดามารดานักเรียนทั้งชายและหญิงจากข้อมูลปรากฏว่า "บิดามารดาอยู่ร่วมกันถึง ๔๐ % ทำให้เราได้ทราบว่าสภาพทางครอบครัวของนักเรียนเกือบทั้งหมดเป็นสภาพครอบครัวที่สมบูรณ์คือ เป็นครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาและบุตร สภาพครอบครัวเช่นนี้ย่อมมีผลต่อกัน ทั้งผลทางด้านการเรียนของนักเรียนและเป็นครอบครัวที่คงจะไม่สร้างปัญหาให้แก่เด็กเลย ความจริงในเรื่องนี้นักจิตวิทยาเองก็ยอมรับและมีความคิดเห็นว่าครอบครัวที่สมบูรณ์และมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดีนั้นมักจะมีผลสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเด็ก เพราะสิ่งที่ตั้งต้นมาด้วยดีแล้วก็ย่อมก้าวหน้าไปด้วยดี และสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เป็นไปในทางที่ดีก็คือ ครอบครัว และผลจากการที่บิดามารดาอยู่ร่วมกันนี้เอง นักเรียนชายและหญิงกว่าครึ่งจึงอยู่กับบิดามารดาในระหว่างศึกษาเล่าเรียน สาเหตุที่อยู่กับบิดามารดามีจำนวนน้อยกว่าก็เพราะนักเรียนในต่างจังหวัดทั้งชายและหญิงมีจำนวนประมาณ ๒ เป็นเด็กที่มาจากต่างอำเภอและต่างตำบล เด็กเหล่านี้จะมาอาศัยอยู่กับพ่อพิบบ้าง ญาติพี่น้องบ้าง

อาศัยคนรู้จักและอยู่ตามวัดบ้าง (เฉพาะนักเรียนชาย) เปอร์เซ็นต์ของบิคารมารคาที่หย่าหรือแยกกันอยู่ ใกล้เคียงกับจำนวนบิคารมารคาที่แยกกันอยู่โดยไม่ได้หย่าหรือแยกกัน ซึ่งถ้ารวมกันแล้วก็น้อยกว่าที่บิคาหรือมารคาถึงแก่กรรม

๔. ที่อยู่อาศัย

ในเรื่องที่อยู่อาศัยของนักเรียนส่วนใหญ่ประกันความปลอดภัยของนักเรียนได้ เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนในพระนครส่วนใหญ่อยู่กับบิคารมารคา ที่อาศัยกับญาติพี่น้องก็มีจำนวนใกล้เคียงกับอยู่กับมารคา และอยู่หอพักไม่มีเลย แต่นักเรียนต่างจังหวัดสำหรับนักเรียนชายนั้นนอกจากจะอยู่กับญาติพี่น้องแล้ว ถัดมาก็คืออยู่ที่วัดและมีพระเป็นผู้ปกครองที่จะอยู่หอพักนั้นมีน้อยมาก ปัญหาเรื่องที่พักอาศัยจึงดูเหมือนจะไม่มีปัญหาอะไรโดยเทียบผลจากการวิจัย

๕. อาชีพบิคารมารคา

อาชีพของบิคารนักเรียนชายและหญิงทั้งในพระนครและต่างจังหวัดมีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกัน นักเรียนชายในพระนครประมาณ $\frac{2}{3}$ ที่มีบิคาประกอบอาชีพเป็นนักธุรกิจการค้าขาย รองลงมาก็เป็นข้าราชการ จากนั้นก็เป็นทหารหรือตำรวจและกรรมกรหรือรับจ้างที่มีน้อยที่สุดคือไม่ถึงเปอร์เซ็นต์ที่ใก้แก่อชีพ แพทย์หรือทนายความ วิศวกรหรือสถาปนิกและศิลปินหรือนักแสดง ซึ่งถ้าจะนำมาเทียบกับบิคาของนักเรียนชายต่างจังหวัดก็พบว่าอาชีพที่ประกอบมากเป็นอันดับ ๑ และ ๒ นั้นเหมือนกัน แต่อันดับ ๓ ต่างกัน คือบิคาของนักเรียนต่างจังหวัดจะเป็นครู รองลงมาก็เป็นเกษตรกร ส่วนอาชีพที่บิคาประกอบมีจำนวนน้อยนั้นตรงกันและไม่ถึงเปอร์เซ็นต์เช่นกัน

สำหรับบิคารนักเรียนหญิงในพระนครเป็นข้าราชการมากที่สุด รองลงไปก็เป็นนักธุรกิจการค้าขาย, กรรมกรหรือรับจ้าง ส่วนอาชีพประเภทอื่น ๆ ก็มีบ้างแต่น้อย ส่วนนักเรียนหญิงต่างจังหวัดมีบิคาเป็นนักธุรกิจค้าขายมากที่สุด รองลงมาก็เป็นข้าราชการ และครู ที่เป็นทหารหรือตำรวจและกรรมกรหรือรับจ้างนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน นอกนั้นก็ใกล้เคียงกัน

จากการวิจัยนี้พบว่าอาชีพบิคาของนักเรียนจากประชากรในกลุ่มที่สุ่มตัวอย่างมานั้น ส่วนมากเป็นนักธุรกิจการค้าขาย, ข้าราชการ, ครู, ทหารหรือตำรวจ, เกษตรกร,

กรรมกรหรือรับจ้างตามลำดับ อาชีพนอกจากที่กล่าวมาแล้วก็มีบ้างแต่มีจำนวนน้อยโดยเฉพาะอาชีพศิลปินหรือนักแสดงน้อยจนแทบจะกล่าวได้ว่าไม่มีเลย

จากอาชีพของบิดาจะนำไปเปรียบเทียบกับอาชีพของมารดา ก็จะพบว่ามี ความสัมพันธ์กันพอสมควรเพราะถ้าพิจารณา ตามประเภทอาชีพที่มารดาประกอบมากที่สุดก็คือนักธุรกิจการค้าขาย แต่ถ้าเราจะพิจารณาผลจากการวิจัยแล้วจะพบว่า มารดานักเรียน ประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้แล้วเป็นจำนวนรองจากอาชีพธุรกิจการค้าขาย ซึ่งหมายถึง การเป็นแม่บ้านหรืออยู่บ้านเฉย ๆ หรือ เป็นคนปลูกต้นไม้ มารดาที่ประกอบอาชีพเช่นนี้ส่วนใหญ่เป็นภรรยาเป็นข้าราชการ จากประชากรที่สุ่มตัวอย่างไม่มีมารดาของนักเรียนคนใด ประกอบอาชีพแพทย์ และศิลปินหรือนักแสดง อย่างไรก็ตามมารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ช่วย ในการหารายได้ให้แก่ครอบครัวโดยประกอบอาชีพแตกต่างกันออกไป

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดานักเรียนซึ่งพบว่า อาชีพที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดได้แก่อาชีพ ธุรกิจการค้าขาย คือประกอบอาชีพค้าขายทั้งบิดาและมารดา จากจำนวนประชากรที่สุ่มตัวอย่างมา เราอาจที่จะกล่าวได้ว่าประชากร เหล่านี้ประกอบอาชีพ ธุรกิจการค้าขายกันเป็นส่วนใหญ่ ผลจากการวิจัยนี้ ตรงกับผลการวิจัยของ พัทณี คณะสุข, เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งพบว่าบิดามารดานักเรียนประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุดและยังได้พบว่าอาชีพของบิดาและมารดามีความสัมพันธ์กันอย่างดีด้วย อาชีพของประชากรนี้ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับของสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ๑๙๕๐^๒ ปรากฏว่าประชากรของเขาในปีนั้นส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะผู้หญิงส่วนใหญ่จะเป็นเสมียนและนัก ธุรกิจการค้าขาย อาชีพเหล่านี้โดยเฉพาะการอุตสาหกรรมก็จัดได้ว่าเป็นอาชีพเกี่ยวกับการธุรกิจ ใกล้เคียงกัน ลักษณะอาชีพที่บิดามารดานักเรียนส่วนใหญ่ประกอบซึ่งมีความคล้ายคลึงกับอาชีพ

^๑ พัทณี คณะสุข, การสำรวจความสนใจและทัศนคติที่มีต่ออาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๐๓, วิทยาลัยพณิชยการเสนาณรงค์ศึกษาศาสตร์ เพื่อรับปริญญาตรี ๒๕๐๓

^๒ Myer, George E., Gladys M. Little, Sarah M.

ส่วนใหญ่ที่ประชาชนชาย หญิง ชาวอเมริกันประกอบ

๒. อาชีพผู้ปกครอง

จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามมีนักเรียนประมาณ ๒๕ %

มีผู้ปกครองที่มีอาชีพค้ามารคา ผู้ปกครองของนักเรียนชายส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและครู และนอกจากที่ระบุไว้ในที่นี้จากแบบสอบถามสำหรับเด็กที่อยู่ตัวก็มีพระเป็นผู้ปกครอง ถัดมาก็เป็นนักธุรกิจการค้าชาย และทหารหรือตำรวจ อาชีพอื่นก็มีจำนวนน้อย อาชีพบางประเภท เช่น ศิลปิน และนักแสดง ไม่มีผู้ปกครองคนใดประกอบ ส่วนผู้ปกครองนักเรียนหญิง ๖ เป็นครู รองลงมาก็คือเป็นข้าราชการ และนักธุรกิจการค้าชายซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ปกครองของนักเรียนทั้งชายและหญิงมักจะเป็นบุคคลที่มีอาชีพเป็นหลักฐานและมีเกียรติยศ สรรพคุณ ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะบิดา มารคานักเรียนมีความมั่นใจว่าผู้ปกครองเหล่านี้จะเป็นทั้งผู้ปกครองที่ดีและประกันความปลอดภัยให้แก่บุตรธิดาคนใดก็

๓. ผู้อุปการะในด้านการเงินและความเป็นอยู่

ผู้อุปการะนักเรียนในด้านการเงินตลอดจนความเป็นอยู่นั้น ๘ ของนักเรียนทั้งชายและหญิงเป็นบิดามารคา ซึ่งหมายรวมทั้งพระนครและต่างจังหวัด รองลงมาก็คือเป็นมารคา, บิดา และญาติพี่น้อง - สำหรับนักเรียนหญิง สำหรับนักเรียนผู้อุปการะนอกจากบิดามารคาก็มี ญาติพี่น้อง, มารคา และบิดาคามล่ำคับ ผู้อุปการะนักเรียนส่วนใหญ่หรือครึ่งหนึ่งของผู้อุปการะนักเรียนชายจะมีรายได้เดือนละระหว่างตั้งแต่ ๕๐๐ - ๑๒๐๐ บาท ถัดมาจะมีรายได้เดือนละ ระหว่าง ๑๒๐๐ - ๒๖๕๐ บาท นอกนั้นก็ยังมีจำนวนน้อยมาก ส่วนผู้อุปการะที่มีรายได้ตั้งแต่ ๓๓๐๐ บาท ขึ้นไปมีน้อยมาก ส่วนผู้อุปการะนักเรียนหญิงประมาณ ๖ มีรายได้ระหว่าง ๔๐๐ - ๑๒๐๐ บาท รองลงมาก็ระหว่าง ๕๐๐ - ๘๐๐ บาท และ ๑๒๐๐ - ๒๖๕๐ บาท คามล่ำคับ จะพบว่าที่ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท และมากกว่า ๔๓๐๐ บาท ขึ้นไปนั้นมีจำนวนเท่ากันคือประมาณ ๕ % ของจำนวนทั้งหมด

จากรายได้ของผู้อุปการะส่วนใหญ่ของนักเรียนชายและหญิงทั้งในพระนครและต่างจังหวัดอยู่ในระหว่าง ๕๐๐ - ๑๒๐๐ บาท รายได้ประมาณนี้จัดอยู่ในระดับปานกลางที่มีฐานะดีและดีปานนั้นน้อย เป็นที่น่าสังเกตอีกอย่างว่าผู้อุปการะที่ฐานะไม่ดีซึ่งมีอยู่ประมาณ ๔ % ก็สามารถส่งบุตรธิดาเข้าศึกษาต่อจนถึงระดับ ม.ศ. ๓ จากรฐานะเศรษฐกิจของผู้อุปการะ

พอจะกล่าวได้ว่าจำนวนผู้ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนไค้้นจะเป็นผู้ที่มีฐานะปานกลาง และผู้ที่มีฐานะปานกลางสามารถส่งบุตร - ธิดา เข้าเรียนไค้้นมีจำนวนมากกว่าผู้อุปการะที่มีฐานะดีและดีมาก เรื่องนี้ถ้าจะนำมาเปรียบเทียบกับความเป็นจริงที่ปรากฏและเป็นที่ยอมรับกันอยู่โดยทั่วไปแล้วก็จะตรงกับผลของการวิจัย เพราะจากการสังเกตของผู้วิจัยเองก็เห็นว่าบุตร - ธิดาของผู้มีฐานะดีและดีมากซึ่งจะส่งเสริมให้ศึกษาสูงเพียงใดก็ไค้้นเป็นบุคคลประเภทที่สติปัญญาไม่ดีและเอาตัวไม่รอด แต่บุตรธิดาของผู้ที่มีฐานะไม่ดีหรือปานกลางนั้นสามารถเรียนต่อไปไค้้นจนถึงที่สุด แต่ผู้อุปการะไม่มีความสามารถที่จะส่งเสริมไค้้นเนื่องจากฐานะไม่ดี

เมื่อฐานะของผู้อุปการะอยู่ในระดับนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงจะได้รับค่าใช้จ่าย เดือนละ ๕๐ - ๗๕ บาท สำหรับนักเรียนต่างจังหวัด แต่ในพระนครนักเรียนจะมีรายจ่ายเดือนละ ๗๖ - ๑๐๐ เป็นส่วนมากที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความจำเป็นในการใช้จ่ายประจำวันของนักเรียนในพระนครและต่างจังหวัดไม่เหมือนกัน ตัวอย่างง่าย ๆ ก็เช่นนักเรียนในพระนครต้องขึ้นรถเมล์ แต่นักเรียนต่างจังหวัดอาจจะเดินหรือใช้จักรยาน ๒ ล้อ จึงไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายค่าเดินทางแค่ประการใด ฉะนั้นค่าใช้จ่ายของนักเรียนพระนคร และต่างจังหวัดที่แตกต่างกันจึงไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ตามเหตุผลดังกล่าว

ในเรื่องเกี่ยวกับฐานะของผู้อุปการะซึ่งจากผลของการวิจัย ผู้อุปการะส่วนใหญ่ไค้้นแก้ปัญหาความยากจนมีฐานะ "ปานกลาง" ส่วนใหญ่ สำหรับผู้ที่มีฐานะ "ดีมาก" และ "ดี" นั้นมีจำนวนน้อย ผู้ที่มีฐานะปานกลางมีจำนวนถึง ๘๐ % ผลการวิจัยเรื่องนี้ก็ตรงกับผลการวิจัยของ พัทณี คณะสุข^๑ อีกเช่นกันเพราะจากการวิจัยของเขาพบว่า บิคมวารดาของนักเรียนมีฐานะปานกลาง และฐานะไม่ไค้้นัก, ส่วนผู้ที่มีฐานะดีมากมีจำนวนน้อยมาก

ตอนที่ ๒

ตอนนี้เป็นการศึกษาผลของการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนในขณะนี้ โดยทั่วไปแล้วเป็นการถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบิดาและความคิดเห็นของตัวนักเรียนประกอบกัน ตลอดจนระดับสติปัญญา ความสามารถ และความถนัดเฉพาะวิชาของนักเรียน การที่

---

^๑ พัทณี คณะสุข, การสำรวจความสนใจและทัศนคติที่มีต่ออาชีพของนักเรียน พณิชยการชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๐๗ วิทยาลัยพณิชยการเสนาแอกคณะครุศาสตร์ เพื่อรับปริญญาครุศาสตร์ ๒๕๐๗

จำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนในปัจจุบันนี้ก็เพื่อที่จะได้ศึกษาว่าระดับสติปัญญาของนักเรียนเท่าที่ได้จากผลของการวิจัยนี้เหมาะสมและควรเพียงไรต่อการเลือกศึกษาหรือเลือกอาชีพในอนาคต ทั้งนี้เพราะระดับสติปัญญา ความถนัด และความสามารถเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ สารสำคัญที่ค้นพบสำหรับตอน ๒ พอที่จะนำมากล่าวได้มี

๑. ความคิดเห็นของบิดามารดาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพในอนาคต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกอาชีพในอนาคต ระหว่างบิดามารดากับตัวนักเรียนเองนั้น จากผลการวิจัย ถ้าจะเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายในพระนครกับต่างจังหวัด เพอร์เซ็นต์การขัดแย้งกันระหว่างบิดามารดากับนักเรียนใกล้เคียงกัน เพอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่คือประมาณ ๔ ใน ๕ ที่ไม่ขัดแย้งกัน ที่มีการขัดแย้งเกิดขึ้นนั้นอาจจะเป็นเพราะความคิดเห็นในเรื่องการเลือกอาชีพระหว่างของบิดามารดาและตัวนักเรียนไม่ตรงกันก็อาจเป็นไปได้ สำหรับนักเรียนหญิงเพอร์เซ็นต์ของการขัดแย้งกันของนักเรียนในพระนครมีมากกว่าต่างจังหวัดถึง ๑๐% สาเหตุของการขัดแย้งของนักเรียนหญิงในพระนครมีมากกว่าต่างจังหวัดนั้นอาจจะเป็นเพราะความต้องการของบิดามารดากับของนักเรียนไม่เหมือนกันก็ได้ อย่างไรก็ตามก็พอจะสรุปได้ว่าความคิดเห็นของบิดามารดากับของนักเรียนส่วนใหญ่คือประมาณ ๔๐% มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกอาชีพในอนาคตสอดคล้องกันเป็นอย่างดี ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการขัดแย้งเกิดขึ้น แต่ในระยะเวลาภายหลังซึ่งวัยและความนึกคิดของนักเรียนเปลี่ยนไป ความคิดเห็นของนักเรียนที่จะขัดแย้งกับบิดามารดาจะเป็นสิ่งที่จะเป็นไปได้

ผลจากการที่ความคิดเห็นของนักเรียนกับของบิดามารดานักเรียนไม่ขัดแย้งกันนั้นประการแรกอาจเป็นเพราะประเพณี และวัฒนธรรมของคนไทยที่ว่า ลูก ๆ มักจะเชื่อฟังบิดามารดา และโดยเฉพาะในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนซึ่งบิดามารดาเป็นผู้อุปการะในเรื่องการใช้จ่าย ฉะนั้น เมื่อบิดามารดามีความคิดเห็นในเรื่องการเลือกอาชีพประการใด นักเรียนจึงมักจะคล้อยตามนั้น อีกประการหนึ่งนักเรียนในวัยนี้จัดได้ว่าอยู่ในวัยที่ค่อนข้างจะเป็นเด็กความนึกคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพคงยังมีไม่มาก และกว้างขวาง เมื่อบิดามารดาชี้ของทางการประกอบอาชีพอย่างใดให้นักเรียนก็มักเห็นชอบด้วย จากเหตุผลเช่นนี้จึงเป็นส่วนที่ช่วยให้ความคิดเห็นในเรื่องการเลือกอาชีพของนักเรียนและของบิดามารดาไม่ขัดแย้งกัน.

๒. ความสนใจของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพในอนาคตของนักเรียน

ผลจากการวิจัยทำให้ทราบว่าบิดามารดาของนักเรียนเกือบทั้งหมดคือมีจำนวนถึง ๔๑ % ของทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความสนใจต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเปอร์เซ็นต์ความสนใจของบิดามารดาที่นักเรียนชายในต่างจังหวัดสูงกว่าในพระนครถึง ๔ % แสดงให้เห็นว่าบิดามารดาของนักเรียนชายต่างจังหวัดมีความสนใจในบุตรมากกว่าบิดามารดาในจังหวัดพระนคร แต่สำหรับนักเรียนหญิง เปอร์เซ็นต์ของความสนใจของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนในอนาคตนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน เพราะบิดามารดาในพระนครจะมีความสนใจมากกว่าในต่างจังหวัดเล็กน้อย จึงพอจะกล่าวสรุปรวมได้ว่า บิดามารดาส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นพระนครหรือต่างจังหวัด มีความห่วงใยต่ออนาคตของนักเรียนมากด้วยกันทั้งนั้น

ความสนใจที่บิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเป็นอย่างนี้ เป็นสิ่งที่ควรจะได้ศึกษาต่อไปว่า เมื่อบิดามารดาได้ให้ความสนใจแล้ว วิธีการที่แสดงออกซึ่งความสนใจนั้นเป็นไปในแบบใด จากประชากรที่สุ่มตัวอย่างมาครั้งนี้มีข้อยืนยันว่าบิดามารดาสนใจต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยการที่เต็มใจให้นักเรียนได้ศึกษาต่อเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการศึกษาที่ก่อนนั้นก็มีความต้องการที่จะให้บุตรศึกษาคณะศึกษาคณะมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ โดยเล็งเห็นว่าเป็นระดับการศึกษาที่จะส่งเสริมไปจนถึงชั้นอุดมศึกษา ฉะนั้น ความสนใจของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนนั้นอาจจะแสดงออกได้ทั้งด้านการเรียน และด้านส่วนตัวของนักเรียน นอกจากนี้บางทีบิดามารดาแสดงความสนใจโดยการอยากจะให้บุตรศึกษาเรียนในค่านใดค่านหนึ่ง โดยไม่ได้คำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของนักเรียนหรือไม่เช่นนั้นก็ให้เรียนด้านวิชาชีพซึ่งบิดาหรือมารดาประกอบอยู่แล้ว เพื่อจะได้ประกอบอาชีพเจริญรอยตามบิดาหรือมารดา หรือบางทีบิดามารดาบางคนอยากจะทำประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งแต่คนไม่สามารถที่จะทำตามความต้องการได้ ก็พยายามส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุตรศึกษาพยายามเรียนเพื่อประกอบอาชีพนั้นให้ได้โดยไม่ได้พิจารณาถึงด้านความสามารถ และสติปัญญาของนักเรียน ผลเสียจึงอาจจะเกิดขึ้นได้ในภายหลัง

๓. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

ผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องการศึกษาคือตลอดจนความเป็นอยู่ซึ่งได้แก่

บิตามารคาเป็นส่วนใหญ่อต้องการให้ศึกษาต่อ ถ้าจะเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างพระนครกับต่างจังหวัดซึ่งมี ๒ % เท่านั้นที่ไม่ต้องการให้ศึกษาต่อ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองต้องการให้ศึกษาต่อ ส่วนจะให้ศึกษาต่ออะไรนั้นผู้ปกครองในพระนครตามใจนักเรียน โดยให้เลือกศึกษาต่อเอาเองว่าจะเรียนอะไรก็ได้มากที่สุด รองลงมาที่ต้องการให้ศึกษาต่อค่านมัธยมศึกษาคอนปลายสายสามัญ มีจำนวนน้อยที่เต็มใจให้ศึกษาได้ทั้ง ๒ ค่าน แต่สำหรับนักเรียนชายต่างจังหวัดเปอร์เซ็นต์ความต้องการของผู้ปกครองระหว่างจะศึกษาต่ออะไรก็ได้ กับอยากให้ศึกษาต่อค่านมัธยมศึกษาคอนปลายนั้นมีเท่ากัน คือประมาณ ๓๐ % และที่เต็มใจให้ศึกษาได้ทั้ง ๒ ค่านนั้นมีน้อยที่สุด

นักเรียนหญิงในพระนครและต่างจังหวัดนั้น ในพระนครผู้ปกครองส่วนใหญ่คือประมาณ ๐ ใน ๓ ให้สิทธิ์แก่นักเรียนโดยนักเรียนจะเลือกเรียนอะไรก็ได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ปกครองในพระนครต้องการให้ศึกษาต่อค่านมัธยมศึกษาคอนปลายและต้องการให้ศึกษาต่อค่านอาชีพนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกันคือระหว่าง ๒๕ % กับ ๒๐ % ส่วนที่เต็มใจให้ศึกษาต่อทั้ง ๒ ค่านนั้นมีน้อยที่สุด แต่สำหรับผู้ปกครองนักเรียนหญิงต่างจังหวัดมีความต้องการให้ศึกษาต่ออะไรก็ได้ การศึกษาต่อค่านมัธยมศึกษาคอนปลายสายสามัญนั้นมีเท่ากัน ไม่เต็มใจให้ศึกษาต่อค่านมีน้อยที่สุด

ในเรื่องเกี่ยวกับสายการศึกษาต่อของนักเรียน ตามความต้องการของผู้ปกครองนั้นกล่าวได้ว่า การตามใจนักเรียนกับความต้องการของผู้ปกครองมีเท่ากัน หมายถึงการตามใจโดยเลือกเรียนเอง และความต้องการให้ศึกษาต่อค่านมัธยมศึกษาคอนปลายสายสามัญ จากความต้องการหรือความคิดเห็นของผู้ปกครองเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองหรือผู้ปกครองมีความนิยมทางค่านมัธยมศึกษาคอนปลายสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

การที่บิตามารคาหรือผู้ปกครองนิยมการศึกษาค่านมัธยมศึกษาคอนปลายนั้นเท่าที่สังเกตและไต่ทราบมานั้นบิตามารคานักเรียนเล็งเห็นว่าการเรียนทางค่านนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนต่อจนถึงระดับอุดมศึกษา และมีโอกาสที่จะเลือกเรียนได้ ไต่หลายทาง และโดยทั่วไปแล้วบิตามารคามักจะตั้งเป้าหมายทางการศึกษาของบุตรธิดาไว้สูง ๆ ควบกันทั้งนั้น การที่ต้องการให้เรียนต่อค่านมัธยมศึกษาคอนปลายส่วนใหญ่ ซึ่งมุ่งไปทางสายวิทยาศาสตร์มากกว่าสายศิลปะ การที่เป็นเช่นนี้ก็ปรารถนาเฉพาะแขนงหรือสาขาวิชาชีพชั้นสูงที่จะเรียน

ก่อนในบางครั้งลืมนึกถึงระดับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนว่าเหมาะสมที่จะเรียน
ทางด้านใด ซึ่งความจริงในเรื่องนี้จะเห็นได้จาก จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายวิทยาศาสตร์จะสูงกว่าจำนวนนักเรียนสายศิลปะ และโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนถึงชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายส่วนมากก็ เปิดสอนสายวิทยาศาสตร์กันทั้งนั้น

๔. บุคคลที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

บุคคลที่นักเรียนคิดว่าจะมีส่วนช่วยตัดสินใจในการเลือกอาชีพ นักเรียน
ชายและหญิงในพระนครเกือบครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่า บุคคลที่ควรจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจ
ได้แก่ ตัวนักเรียน กับบิดามารดา ซึ่งถ้าจะนำมาเทียบกับนักเรียนชายและหญิงต่างจังหวัด
ในค่าตอบข้อเดียวกันนี้ เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนต่างจังหวัดจะมากกว่าโดยเฉพาะนักเรียนหญิง
มีความเห็นเกินครึ่ง แต่นักเรียนชายครึ่งหนึ่งพอดี เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนหญิงจะคิดรวม
กับบิดามารดามากกว่านักเรียนชายทั้งในพระนครและต่างจังหวัด นอกจากนี้ นักเรียนชายใน
พระนครจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากเพราะมีความเห็นมากรองลงมาว่า ตัวนักเรียนเอง
ที่จะตัดสินใจเลือกอะไร ส่วนนักเรียนหญิงในพระนครกับนักเรียนหญิงในต่างจังหวัดนั้นมีความ
เห็นว่าบิดามารดาควรจะมีส่วนช่วยตัดสินใจรองลงมา สำหรับนักเรียนชายต่างจังหวัดมีความ
เห็นว่า ตัวนักเรียนเอง และบิดามารดาเท่า ๆ กันรองลงมา และที่มึความเห็นว่าบุคคล
ที่มีส่วนช่วยตัดสินใจน้อยที่สุดไม่ถึงหนึ่งเปอร์เซ็นต์ก็คือนักเรียนกับเพื่อน ๆ การที่นักเรียนมี
ความคิดเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนเป็นตัวของตัวเองไม่ทำอะไรตามเพื่อน สำหรับ
บุคคลอื่นที่ไม่นำมากล่าวในที่นี้นั้นนักเรียนบางคนก็คิดว่ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยแต่ก็เป็น
จำนวนน้อย

จากการที่นักเรียนจะตัดสินใจทำอะไรโดยให้บิดามารดามีส่วนร่วมพิจารณาด้วย
นั้นนับว่าเป็นความคิดเห็นที่ถูกต้อง และถ้าจะนำมาพิจารณาในแง่ของวัฒนธรรมประเพณีของ
ไทยแล้ว นักเรียนเหล่านี้เป็นเด็กที่อยู่ในกรอบประเพณีไทยจะทำอะไรก็จะต้องได้รับความ
เห็นชอบจากบิดามารดาเสียก่อนซึ่งการกระทำเช่นนี้ เป็นการแสดงออกซึ่งความเคารพเชื่อฟัง
ความคิดเห็นของผู้ใหญ่โดยเฉพาะบิดามารดา ส่วนข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่ง ก็เพราะบิดา
มารดา เป็นผู้อุปการะนักเรียนในด้านการเงินและความเป็นอยู่นักเรียนจึงจำเป็นต้องเคารพ
และเชื่อฟังบิดามารดาและการที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป บิดามารดาซึ่งควรจะเป็นบุคคลที่มี

ส่วนรวมมากกว่าบุคคลอื่น

๕. ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนในชั้น ม.ศ. ๒ กับระดับสติปัญญา

ผลการเรียนของนักเรียนเมื่อปีที่ผ่านมาแล้วพอจะกล่าวได้ว่าระดับสติปัญญาของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๕๐ - ๗๐ % ถ้าจะเปรียบเทียบผลการสอบของนักเรียนในพระนครกับต่างจังหวัด ประเภทนักเรียนชายแล้ว นักเรียนชายในพระนคร ผลการสอบดีกว่านักเรียนต่างจังหวัดมากพอสมควร เพราะนักเรียนชายในพระนครจำนวนครึ่งหนึ่งสอบได้ ๗๐ - ๘๐ % แต่นักเรียนต่างจังหวัดส่วนใหญ่สอบได้ ๕๐ - ๖๐ % ถ้าเทียบตามจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้แล้วจะเห็นว่าแตกต่างกันมาก ส่วนผู้ที่สอบได้ทั้ง ๘๐ - ๙๐ % ก็ปรากฏว่านักเรียนในพระนครมีจำนวนมากกว่าต่างจังหวัดเช่นกัน สำหรับนักเรียนหญิงเทียบตามส่วนแล้วนักเรียนต่างจังหวัดดีกว่า แต่ถ้าจะเทียบจำนวนที่วาระกับเปอร์เซ็นต์ระดับไหนนักเรียนสอบได้มากที่สุดแล้วจำนวนจะเท่ากันทั้งพระนครและต่างจังหวัดคือสอบได้ระหว่าง ๕๐ - ๖๐ % แต่เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนพระนครสูงกว่าต่างจังหวัดถ้าจะเรียงลำดับว่าคะแนนระดับไหนได้มากที่สุด และรองลงมาแล้วทั้งพระนครและต่างจังหวัดจัดอันดับได้เหมือนกันคือ ๕๐ - ๖๐ % นักเรียนสอบได้มากที่สุด และน้อยลงหล่นกันลงไปจนถึง ๔๐ - ๕๐ % แต่แต่ละอันดับนั้นจำนวนนักเรียนหญิงต่างจังหวัดจะมากกว่า

อย่างไรก็ตามผลการสอบของปีที่แล้ว จะพบว่านักเรียนชายจังหวัดพระนครผลการสอบดีกว่าต่างจังหวัด และนักเรียนหญิงต่างจังหวัด ผลการสอบจะดีกว่านักเรียนหญิงพระนครเล็กน้อย และที่คึกมากอีกอย่างก็คือนักเรียนชายโดยทั่วไปแล้วผลการสอบจะดีกว่านักเรียนหญิง โดยเทียบตามส่วนคะแนนสูงสุดที่สอบได้ และเป็นที่น่าสังเกตอีกอย่างว่าไม่มีนักเรียนสอบได้เกินกว่า ๕๐ % เลยทั้งชายและหญิง

จากเปอร์เซ็นต์ที่นักเรียนสอบได้นั้นได้ลองให้นักเรียนประเมินระดับสติปัญญาของตัวเองดูว่าควรอยู่ระดับไหน ผลจากการวางที่ ๑๗ นักเรียนทั้งชายและหญิงประมาณ ๓ ใน ๔ คิดว่าระดับสติปัญญาของคนอยู่ในระดับปานกลาง ที่จะคิดว่สติปัญญาดีหรือดีมากนั้นมีน้อย โดยเฉพาะดีมากนั้นมีไม่ถึง ๑ % ส่วนระดับสติปัญญาชั้นคั้นนั้นนักเรียนชายคิดมากกว่านักเรียนหญิง ที่คิดว่าคนสติปัญญาอ่อน ก็อยู่อันดับรองลงมาจากปานกลาง ประมาณ ๑ % ที่บอกว่าอ่อนมาก จากการที่นักเรียนประเมินระดับสติปัญญาของคนประมาณนี้ก็เป็นการถูกต้องเพราะ

สอดคล้องกับเปอร์เซ็นต์ที่นักเรียนสอบได้ดังกล่าวแล้ว

ผลจากการสอบบางครั้งอาจจะใช้เป็นเครื่องชี้ว่าระดับสติปัญญาของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใดไม่ได้แน่นอนทุกคนไป ทั้งนี้เพราะในการสอบแต่ละครั้งในบางกรณีอาจมีเหตุการณ์บางอย่างประการที่มีผลต่อการตอบสนองของนักเรียน เช่น นักเรียนที่มีสติปัญญาดีมีความสามารถสูงเป็นคนที่เราคิดว่าผลการสอบของเขาจะต้องดี แต่ในบางครั้งนักเรียนเหล่านี้อาจจะทำให้เราผิดหวังได้ โดยที่นักเรียนเหล่านี้จะประมาณในการสอบไม่เอาใจใส่ ขาดความขยันความเอาใจใส่ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากเกินไปที่สุดเมื่อผลสอบออกมาคะแนนจึงไม่ดี สำหรับนักเรียนอีกพวกหนึ่งระดับสติปัญญาไม่ดี แต่มีความขยัน หมั่นเพียรเอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียน ผลการสอบของนักเรียนประเภทนี้จึงคืออย่างที่คาดไม่ถึง ฉะนั้นการที่จะเอาผลการสอบมาเป็นเครื่องตัดสินระดับสติปัญญาจึงไม่ใช่จะเป็นการถูกต้องเสมอไปไม่ เพราะทุกอย่างต้อง มีข้อยกเว้นได้เสมอ และผลการสอบจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสาเหตุหลายประการประกอบกัน

๖. วิชาที่ชอบที่สุดและได้คะแนนดีที่สุด

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่นักเรียนสอบได้คะแนนดีที่สุดกับวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุด จากตารางที่ ๑๗ หมวดวิชาที่นักเรียนชายในพระนครสอบได้คะแนนดีที่สุดเท่ากัน ๒ หมวดคือ หมวดคณิตศาสตร์ กับ ภาษาอังกฤษ และวิชาที่นักเรียนชอบที่สุดจากตารางที่ ๑๘ คือวิชา คณิตศาสตร์ กับ วิทยาศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ผลเช่นนี้ทำให้เราทราบว่าหมวดวิชาที่นักเรียนสอบได้คะแนนดีและชอบที่สุดนั้นมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี วิชาเที่ยวคือ คณิตศาสตร์ ส่วนภาษาอังกฤษซึ่งสอบได้คะแนนดีนั้นนักเรียนชอบเป็นอันดับที่ ๓

นักเรียนชายต่างจังหวัดวิชาที่สอบได้คะแนนดีที่สุดคือ ภาษาไทย รองลงมาคือ สังคมศึกษา เมื่อเทียบกับวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดได้แก่ สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์และ ภาษาไทย แสดงว่าวิชาที่นักเรียนสอบได้คะแนนดีและชอบที่สุดมีความสัมพันธ์กันเว้นแต่วิทยาศาสตร์ที่นักเรียนชอบนั้นได้คะแนนดีเป็นอันดับ ๔

นักเรียนหญิงจังหวัดพระนครสอบได้คะแนนดีที่สุด คือหมวดภาษาไทย รองลงมาคือ สังคมศึกษา วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์กันเพียง วิชาเที่ยวคือ สังคมศึกษา ส่วนวิชาภาษาไทยที่สอบได้คะแนนดีนั้นชอบเป็นอันดับ ๔ และ

ภาษาอังกฤษที่ชอบมากที่สุดนั้นสอบได้คะแนนเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับ ๖ แสดงว่าวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดนั้นสอบได้คะแนนไม่ดีเลย

นักเรียนหญิงต่างจังหวัดสอบได้คะแนนดีที่สุดเกือบครึ่งหนึ่ง คือภาษาไทย รองลงมาคือสังคมศึกษา วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ วิชาที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบมีเพียงวิชาเดียวคือภาษาไทย ส่วนสังคมศึกษาที่สอบได้คะแนนดีนั้นชอบเป็นอันดับ ๔ และภาษาอังกฤษที่ชอบมากที่สุดนั้น สอบได้คะแนนเป็นอันดับ ๑ ก็ยิ่งจัดได้ว่ามีความสัมพันธ์กันบ้าง

เราจะพบว่า วิชาที่นักเรียนชายและหญิงสอบได้คะแนนดีที่สุด กับวิชาที่ชอบที่สุดนั้นจะมีความสัมพันธ์กันเฉพาะบางวิชาเท่านั้น บางวิชาที่ชอบก็กลับได้คะแนนไม่ดี แสดงว่าความชอบของนักเรียนยังไม่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียนดีนัก

วิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดนั้นถ้า เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายและหญิงพอจะจัดอันดับตั้งแต่มากที่สุดลงไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้คือ

นักเรียนชาย

วิทยาศาสตร์

สังคมศึกษา

คณิตศาสตร์

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ

ศิลปะศึกษา

จำนวนเท่า ๆ กัน

จำนวนเท่า ๆ กัน

นักเรียนหญิง

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ

คณิตศาสตร์

สังคมศึกษา

วิทยาศาสตร์

ศิลปะศึกษา

วิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือวิทยาศาสตร์นั้นจักได้ว่า เป็นวิชาหลักที่สำคัญวิชาหนึ่ง นักเรียนชอบแต่ขาดความสามารถก็เป็นสิ่งที่น่าจะทำให้เกิดปัญหาในด้านการเลือกศึกษาคือได้ ถ้าความสามารถของนักเรียนสามารถส่งเสริมความชอบด้วยแล้วจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ชวนชวามมากยิ่งขึ้น วิชาที่นักเรียนชายชอบเป็นวิชาที่ต้องคิดและใช้สมองมาก เช่น คณิตศาสตร์แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาหลักที่สำคัญอีกวิชาหนึ่งนั้นนักเรียนชายไม่ค่อยชอบ ถ้าจะนำมาเปรียบเทียบกับวิชาที่นักเรียนหญิงชอบแล้วจะตรงกันข้ามกับนักเรียนชาย เพราะวิชาที่นักเรียนหญิงชอบมากที่สุดคือภาษาอังกฤษและไทยตามลำดับซึ่งวิชาเหล่านี้เป็นวิชาที่ต้องอาศัยความจำ การท่องและความละเอียดละออ ความซาบซึ้งในภาษา วิชาที่เกี่ยวกับการคิดและการใช้สมองมากนักเรียนหญิงไม่ชอบ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งชอบเกือบเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งความชอบของนักเรียนที่ได้จากการวิจัยนี้สอดคล้องกับความ เป็นจริงที่ปรากฏโดยทั่วไปว่านักเรียนชายส่วนมากชอบเรียนสายวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงก็ชอบเรียนอักษรศาสตร์หรือศิลปะมากกว่านักเรียนชาย สิ่งนี้ช่วยชี้ให้เห็นถึงนิสัยการค้นคว้าของนักเรียนหญิงและชายนั้นต่างกัน

ในขณะที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ในชั้น ม.ศ. ๓ วิชาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุดสำหรับนักเรียนชายได้แก่ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาและ คณิตศาสตร์ นักเรียนหญิงชอบเรียนวิชาภาษาไทย ถัดมากก็เป็นภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ จากความจริงที่ค้นพบนี้ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยของ พัทธนี คณะสุข^๑ ซึ่งได้ถามนักเรียนมัธยมศึกษาถึงวิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด ขณะกำลังเรียนชั้น ม.ศ. ๓ ผลปรากฏว่า นักเรียนชายชอบเรียนคณิตศาสตร์มากที่สุดและนักเรียนหญิงชอบเรียนภาษาไทยมากที่สุด ผลจากการวิจัยครั้งนี้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วก็พบความจริงว่า ความชอบในวิชาภาษาไทยของนักเรียนหญิงยังคงอยู่ในอันดับสูงสุด แต่สำหรับนักเรียนชายปัจจุบันนี้ความชอบในวิชาคณิตศาสตร์ได้ลดน้อยลงไปบ้างแต่ก็ยังจักว่าเป็นวิชาที่จักอยู่ในเกณฑ์ที่นักเรียนจะเรียนได้เพราะคงอยู่ในอันดับ ๓ เท่านั้นในบรรดาวิชาทุกวิชาที่นักเรียนต้องเรียนทั้งหมด

วิชาที่นักเรียนชายชอบจะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความจริง และเหตุผล อันเป็นวิชาที่จะนำไปสู่ความจริงโดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ ความจริงในเรื่องนี้ Strong กล่าวไว้ในรายงานการวิจัยของเขาว่า ผู้ชายสนใจอาชีพที่เกี่ยวกับเครื่องยนตร์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ การเมือง การทหาร และอาชีพที่โลกไฉนคั่นคั่น ฉะนั้น จากความจริงที่ได้ค้นพบในครั้งนี้จึงพอจะเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า หมวดวิชาที่นักเรียนชอบมาก คือ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และ คณิตศาสตร์ เป็นวิชาหลักที่จะนำไปสู่อาชีพที่ค่อนข้างดีและ คั่นคั่นดังกล่าวดังกล่าวแล้ว สำหรับเหตุผลที่นักเรียนชอบแต่ได้คะแนนไม่ก็โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์นั้น อาจจะเป็นเพราะนักเรียนยังไม่รู้จัก ยังขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ไม่รู้วิธีการตอบและยัง เล่นเล่นอีกด้วย และในบางครั้งในค่านการเรียนการสอบบางสิ่งนักเรียนควรจะได้รู้จักจริงในบาง สิ่งแต่ก็ไม่สามารถที่จะค้นหาความจริงได้ มีความเข้าใจเฉพาะในทฤษฎี ความ เข้าใจเช่นนี้ซึ่งเป็นการเข้าใจที่ผิวเผินเท่านั้น ผลการสอบกับความชอบก็ย่อมจะไม่สัมพันธ์ กันเป็นธรรมดา

ส่วนวิชาที่นักเรียนหญิงชอบก็เช่นกัน เป็นวิชาที่อาศัยความจำ ความซาบซึ้ง เป็น ส่วนใหญ่ ผลจากการวิจัยของ Strong เช่นกัน เขาพบว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่สนใจงาน คำนคนครี ศิลปะ กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานสังคมสงเคราะห์ และยังได้พบอีกว่า ผู้หญิงไม่ต้องการเป็น นักบิน และวิศวกรมเลย ผลจากการวิจัยของเขาพอจะยืนยันผลการ วิจัยเรื่องนี้ได้ว่า นักเรียนหญิงของไทยจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมากมีความนึกคิดเช่นเดียวกับนักเรียน หญิงในสหรัฐอเมริกา เพราะวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ คณิตศาสตร์ วิชาเหล่านี้เป็นวิชาที่จะต้องคิดและเขียน ความละเอียดและความซาบซึ้งเป็น ส่วนใหญ่ ข้อสังเกตที่พอจะนำมายืนยันได้อีกประการหนึ่งก็คือ นักเรียนที่เรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายสายศิลป์นั้นส่วนมากจะเป็นนักเรียนหญิง นักเรียนชายที่จะเรียนค่านนั้นน้อยมาก สำหรับนักเรียนหญิงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่ชอบที่สุดและได้คะแนนดีที่สุดมีมากกว่านักเรียน ชาย เพราะวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือวิชาที่นักเรียนสอบได้คะแนนดีที่สุดด้วย ภาษา อังกฤษนักเรียนชอบแต่ได้คะแนนไม่ก็ เป็นสิ่งที่ควรจะได้มีการแก้ไขข้อบกพร่อง

Strong Edward K., Jr, Vocational Interest of Men and Women, Standford, California, Standford University Press, 1943.

๖
อ้างแล้ว

อีกประการหนึ่งนักเรียนเองก็อาจจะขาดความเข้าใจเสีย เลินเล่อ สะเพวว่า ขาดความรู้ในการตอบงานและความเชื่อมั่นในตัวเองมากเกินไปก็อาจเป็นได้

ตอนที่ ๓

ตอนนี้ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพในอนาคตรวมทั้งปัญหาและความต้องการของนักเรียน ผลการวิจัยได้ค้นพบสาระสำคัญต่าง ๆ จากคำถามในแบบสอบถาม แบบสอบถามก็จะเป็นคำถามตั้งแต่ข้อ ๒๐ ถึงข้อ ๓๖ สาระสำคัญที่ค้นพบพอจะนำมากล่าวได้ดังนี้

๑. ความคิดเห็นในการศึกษา คือ

ความคิดเห็นของตัวนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาคอนนั้นจะพบว่านักเรียนเกือบทั้งหมดทั้งชายและหญิงต้องการศึกษาคอน ผลที่ค้นพบจากข้อนี้ ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับตารางที่ ๑๓ ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้ประกอบการในเรื่องการศึกษาคอนของนักเรียน ก็พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นอย่างดี เพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็ต้องการให้นักเรียนศึกษาคอนเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าความรู้ความสามารถของเค็กระดิม ม.ศ. ๓ ยังไม่เพียงพอต่อการที่จะออกประกอบอาชีพได้

จากการที่นักเรียนต้องการศึกษาคอนนั้นจะพบว่าได้ให้เหตุผลแตกต่างกัน แต่เหตุผลที่ดีและควรแก่การยอมรับอย่างยิ่งก็คือนักเรียนส่วนใหญ่ คือประมาณครึ่งหนึ่งได้ให้เหตุผลว่า "ต้องการความรู้เพิ่มเติม" ซึ่งเหตุผลอันนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า นักเรียนยอมรับว่า ความรู้และความสามารถ ม.ศ. ๓ ไม่เพียงพอต่อการที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ เหตุผลที่ควรแก่การยอมรับอีก ๒ ประการที่นักเรียนให้มาและมีจำนวนใกล้เคียงกันก็คือ "ต้องการเรียนจนจบมหาวิทยาลัย" และ "ต้องการมีความรู้ด้านอาชีพ" จากเหตุผลนี้ทำให้ทราบว่านักเรียนมีเจตนาอันสูงส่งคือ ต้องการเรียนจนถึงชั้นอุดมศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นเหตุผลที่ดีก่อให้เกิดความทะเยอทะยานและอาจจะบรรลุถึงเป้าหมายได้ ส่วนพวกที่ให้เหตุผล "ต้องการมีความรู้ด้านวิชาชีพ" นั้นย่อมแสดงว่าจากการศึกษาชั้นต้นจนจบ ม.ศ. ๓ นั้น ยังไม่ใช่วิชาชีพซึ่งจำเป็นต่อศึกษาคอนเพื่อความรู้ด้านวิชาชีพโดยเฉพาะ และเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือนักเรียนไม่เห็นด้วยเลยในการที่จะเลือกเรียนอะไรตามเพื่อน สิ่งที่ค้นพบนี้จัดได้ว่าเป็นผลดีสำหรับตัวนักเรียนเอง

ส่วนนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาคือซึ่งมีจำนวนน้อยนั้นพบว่า เหตุผลที่นักเรียน
ใหม่นั้นแตกต่างกันระหว่างนักเรียนในพระนครกับต่างจังหวัด นักเรียนในพระนครให้เหตุผล
ว่าไม่มีทุนพอ มาเป็นอันดับ ๑ และสติปัญญาไม่เพียงพอมาเป็นอันดับ ๒ ของนักเรียนต่างจังหวัด
ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า สติปัญญาไม่เพียงพอมาเป็นอันดับ ๑ และต้องการทำงานเป็นอันดับ ๒
ส่วนไม่มีทุนพอนั้นเป็นอันดับ ๓ อย่างไรก็ตามเหตุผลสำหรับนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาคือส่วน
ใหญ่ที่พบว่าเนื่องมาจากสติปัญญาไม่พอ ขาดแคลนทุนทรัพย์และต้องการทำงาน ส่วนความคิด
ว่าต้องการอยู่บ้านเฉย ๆ และผู้ปกครองไม่ให้ศึกษาคอนั้นไม่มีใครแสดงเลย

นักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาคือเหล่านี้เมื่อจบ ม.ศ. ๓ แล้วจะพบว่าส่วนใหญ่ต้อง
การประกอบอาชีพโดยการเข้ารับราชการ และรองลงมาอีกพวกหนึ่งต้องการจะประกอบอาชีพ
ส่วนตัว อาชีพรองลงมาอีกก็คือ เป็นลูกจ้างหรือรับจ้าง จากความต้องการของนักเรียน
เช่นนี้ทำให้เราพบความจริงอีกอย่างที่ว่า "อาชีพรับราชการ" เป็นอาชีพที่อยู่ในความนิยมของ
นักเรียนระดับนี้มากที่สุด

เกี่ยวกับการศึกษาคือเมื่อจบ ม.ศ. ๓ นี้ถ้าจะนำผลไปพิจารณาเกี่ยวกับผลการวิจัย
ของ วัฒนา กรกำแหง สดภาพ พันธมณี^๖ พบว่านักเรียนชาย ๔๔.๒๔ % และนักเรียน
หญิง ๔๖.๔๔ % ต้องการศึกษาคือ ฉะนั้น ความต้องการในการศึกษาคือไม่ว่าจะเป็นปีใดก็
ตามนักเรียนที่กำลังจะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อมัธยมปีที่ ๒ เติม ก็ยังคงมีอยู่ และคิดว่า
คงจะเป็นเช่นนี้ตลอดไป ความต้องการของนักเรียนมีมากดังกล่าว ถ้าจะนำไปเทียบส่วนกับ
นักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ. ๓ ทั้งหมดแล้วจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก เมื่อความต้องการ
ของนักเรียนมีมากแต่โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่อยู่ในความต้องการของนักเรียนมีไม่เพียงพอ
กับจำนวนความต้องการทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาอีกอย่างคือ นักเรียนที่จบ ม.ศ. ๓ แล้วไม่
ได้เรียนต่อเพราะคิดว่าไม่มีโรงเรียนจะเรียน นักเรียนเหล่านี้กำลังอยู่ในวัยรุ่น เมื่อไม่ได้
เรียนหนังสือ จะทำงานก็ไม่มีใครจ้าง เพราะยังเด็กเกินไปและขาดความรู้ด้านวิชาชีพ
มีงานประเภทที่ต้องใช้แรงงานก็ไม่ยอมทำ เด็กเหล่านี้ก็จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นทั้งทางบ้าน

^๖ วัฒนา กรกำแหง สดภาพ พันธมณี, การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการ
การศึกษาคือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒, วิทยานิพนธ์ เสนอแก่คณะครุศาสตร์ เพื่อรับปริญญา
ครุศาสตร์ ๒๕๐๐

เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เรื่องเช่นนี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ควรจะได้รับการแก้ไขโดย
รีบด่วน

ความจริงในเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ที่จะเรียนก่อนนั้นยังมีผู้แต้มนักเรียนไม่ยอมเลือกเข้า
เรียนประการหนึ่ง และความสามารถไม่พอที่จะเรียนใ้ค้อักประการหนึ่ง สำหรับประเภท
โรงเรียนที่นักเรียนไม่ยอมเรียนหรือไม่ยอมเรียนทั้งที่โรงเรียนประเภทนั้นเหมาะกับความ
สามารถของนักเรียน เช่น โรงเรียนอาชีวศึกษา ประเภทการช่างสตรีหรือช่างชาย ทั้งนี้เป็น
เพราะนักเรียนส่วนมากคิดว่าโรงเรียนประเภทนี้เป็นโรงเรียนสำหรับนักเรียนที่สติปัญญาไม่ดี
เรียนออกมาแล้วความรู้ก็ไม่พอเพียงต่อการที่จะประกอบอาชีพเป็นหลักฐานไ้บ้าง ส่วนโรง-
เรียนอีกบางประเภทที่ยังรับนักเรียนไม่พอกับความต้องการ นักเรียนก็ไม่สามารถที่จะเรียน
ไ้เพราะความสามารถของนักเรียนมีไม่เพียงพอ เมื่อรูปการณ์เป็นเช่นนี้ จึงทำให้คนทั่วไป
เข้าใจว่าโรงเรียนไม่พอกับจำนวนนักเรียนบ้างหรือนักเรียนไม่มีที่เรียนบ้าง โดยไม่ไ้พิจารณา
ถึงข้อเท็จจริงเหล่านี้ และสิ่งที่น่าคิดอีกประการหนึ่งก็คือนักเรียนที่ไม่เรียนหนังสือเหล่านี้ไม่
ยอมทำงานด้วย ทั้งที่งานที่นักเรียนจะทำก็มี เป็นงานประเภทที่ต้องใช้แรงงาน นักเรียนก็
ไม่ยอมทำ เพราะมีความคิดว่า ความรู้และความสามารถของนักเรียนไม่เหมาะสมกับงาน
ประเภทนั้น เมื่องานไม่ยอมทำ หนังสือไม่เรียน ก็ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของบิดามารดา
ต่อไปและที่สำคัญที่สุดก็คือนักเรียนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดปัญหาความว่างงานของรัฐบาล
เพิ่มขึ้นด้วย

๒. ประเภทโรงเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ

ประเภทโรงเรียนที่นักเรียนชายหญิงทั้งในพระนครและค่างจังหวัดต้องการ
ศึกษาต่อจากการวิจัยจะพบว่ามีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน ความเหมือนนั้นก็เนื่องจากนักเรียน
เลือกเรียนเหมือนกัน ที่แตกต่างกันนั้นหมายถึงระหว่างนักเรียน ชาย หญิง ในพระนคร และ
ค่างจังหวัด ความจริงที่ค้นพบนี้จะได้นำมาเปรียบเทียบให้เห็นอย่างเด่นชัด โดยการจึ้ค่ากับ
ความความต้องการของนักเรียนตั้งแต่มากที่สุดลงไปหาน้อยที่สุดทั้งนี้จะแบ่งตามเพศของนักเรียน
ในพระนครและค่างจังหวัด

นักเรียนชายในพระนคร

มัธยมศึกษาตอนปลาย (ประมาณ ๒ ใน ๕)

เตรียมทหาร
 พณิชยการหรือบริหาร
 การช่างอุตสาหกรรม
 จ่า, นายสิบทหารหรือพลตำรวจ

} ความต้องการเท่ากัน

ตุลการักษ์
 ช่างสำรวจ
 เพราะช่าง ช่างศิลป์ ถ่ายรูป

} ความต้องการเท่ากัน

เกษตรกรรม
 วิศวกรรมรถไฟ
 ฝึกหัดครู (ไม่ถึงหนึ่งเปอร์เซ็นต์)

} ความต้องการเท่ากัน

นักเรียนชายต่างจังหวัด

มัธยมศึกษาตอนปลาย (ประมาณ ๑ ใน ๓)

ฝึกหัดครู
 เกษตรกรรม
 การช่างอุตสาหกรรม
 จ่า, นายสิบทหารหรือพลตำรวจ

เตรียมทหาร
 ตุลการักษ์
 พณิชยการหรือบริหาร

โรงเรียนอาชีวระยะสั้น

ช่างสำรวจ
 เพราะช่าง ช่างศิลป์ ถ่ายรูป
 วิศวกรรมรถไฟ
 พยาบาลหรือผู้ช่วยพยาบาล

} ความต้องการเท่ากัน

} ไม่ถึงหนึ่งเปอร์เซ็นต์

นักเรียนหญิงในพระนคร

พณิชยการหรือบริหาร
 มัธยมศึกษาตอนปลาย

} มีความต้องการเท่ากัน

ฝึกหัดครู
 พยาบาลหรือผู้ช่วยพยาบาล
 โรงเรียนอาชีววะระยะสั้น
 เกษตรกรรม
 นักเรียนหญิงต่างจังหวัด
 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ประมาณ ๒ ใน ๕)
 ฝึกหัดครู (ประมาณ ๑ ใน ๑)
 พยาบาลหรือผู้ช่วยพยาบาล
 พาณิชยการหรือบริหารนิยม
 เกษตรกรรม
 โรงเรียนอาชีววะระยะสั้น
 การช่างอุตสาหกรรม
 วิศวกรรมรถไฟ ที่เลือกอาจจะไม่ทราบว่าโรงเรียนประเภทนี้รับ
 ศิลปการึกษ์ เฉพาะนักเรียนชาย

จากความจริงที่พบครั้งนี้ทำให้ได้ทราบว่าความต้องการของนักเรียนในการศึกษา
 ค่อนข้างแตกต่างกันทั้งนักเรียนหญิงชาย ทั้งในพระนคร และต่างจังหวัด แต่มีความต้องการที่
 ตรงกันและเป็นความต้องการสูงสุดของนักเรียนทั้งหมด คือ "ต้องการศึกษาคณะมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย" ซึ่งความต้องการเช่นนี้ของนักเรียนหญิงในพระนคร มี ๒ ประเภทคือ "ต้องการ
 ศึกษาต่อในโรงเรียนพาณิชยการหรือบริหารนิยม" ค่าย สำหรับโรงเรียนฝึกหัดครูนักเรียนชาย
 ในพระนครไม่นิยมเลย เป็นความต้องการอันดับสุดท้าย ซึ่งถ้าจะเทียบกับนักเรียนชายต่าง
 จังหวัดแล้วมาอยู่อันดับ ๒ ซึ่งอันนี้เป็นความต้องการที่ตรงกันกับของนักเรียนหญิงต่างจังหวัด
 ค่ายพาณิชยการหรือบริหารนิยมอยู่ในความต้องการของนักเรียนชาย และหญิงในพระนครมาก
 กว่าต่างจังหวัด เช่นเดียวกัน เตรียมทหารซึ่งนักเรียนชายในพระนครต้องการเป็นอันดับ ๒
 แต่ต่างจังหวัดเป็นอันดับ ๒ อย่างไรก็ตามความจริงที่พบทำให้เราทราบว่าประเภทโรงเรียน
 ที่ได้รับความนิยมและต้องการสูงสุดก็คือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญอันดับ
 สองก็คือ ฝึกหัดครู ทั้งนักเรียนชายและหญิง จะพบว่าโรงเรียนประเภทอาชีพ หรือระดับอาชีว

ศึกษานั้นได้รับความนิยมและต้องการน้อยมากนอกจากโรงเรียนประเภทพิชชการหรือพิศกริกูช และพยาบาลเท่านั้น เตรียมทหารก็อยู่ในความนิยมเฉพาะนักเรียนในพระนครเท่านั้น

เมื่อจบ ม.ศ. ๓ แล้วสำหรับนักเรียนที่ต้องการศึกษาค้นคว้าจากการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชายและหญิงส่วนใหญ่ต้องการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หรือ ม.ศ. ๔ - ๕ ผลการวิจัยนี้เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของ วิชชา กรกว่าแห่ง สดากพร พันธุ์^๒ เมื่อ ๑๐ ปีผ่านมาแล้วก็ยังคงตรงกันอยู่เพราะการวิจัยครั้งนั้นนี้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเด็กส่วนใหญ่เลือกเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนประเภทที่มีชั้นเตรียมอุดมศึกษา (ม.ศ. ๔ - ๕ ปัจจุบัน) และถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับการวิจัยเมื่อ ๓ ปีที่ผ่านมาแล้ว ก็ของ อรรถ ชื่นศิริ^๓ ผลก็ยังคงเหมือนกันคือจากการวิจัยพบว่านักเรียนเกือบทั้งหมดต้องการศึกษาต่อ ม.ศ. ปลายมากกว่าด้านอาชีวศึกษา ซึ่งความจริงที่ค้นพบนี้ก็ตรงกับความจริงที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไปในขณะนี้ที่ความนิยมของบิดามารดาและของนักเรียนเองก็โน้มเอียงไปทางด้านมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ แต่ถ้าโรงเรียนอาชีวโดยเฉพาะประเภทการช่างได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการเรียนและการทำงานแล้วความจริงจากผลการวิจัยนี้ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ในภายหน้า

๓. อาชีพที่นักเรียนมุ่งหวัง

เรื่องสำคัญที่สุดที่ค้นพบอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยครั้งนี้คือ ความมุ่งหวังของนักเรียนที่มีต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ในเรื่องความคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพนั้นไม่เฉพาะเด็กไทยเท่านั้นที่จะเริ่มคิดตั้งแต่ในวัยนี้แม้แต่ใน สหรัฐอเมริกาเองก็พบว่า เด็กอเมริกันที่มีอายุเกินกว่า ๑๕ ปีขึ้นไปประมาณ ๙๕ % จะเริ่มคิดถึงเรื่องอาชีพที่จะประกอบในอนาคต ทั้งนี้หมายรวมถึงการเลือกอาชีพ การเตรียมตัวและความสำเร็จในอาชีพนั้นด้วย ซึ่งความจริงอันนี้ก็ตรงผลของการวิจัยเพราะนักเรียนเหล่านี้อยู่ในวัยเดียวกัน

^๒ ดูแหล่งที่แล้วหน้า ๑๐๐

^๓ อรรถ ชื่นศิริ, การเลือกสาขาวิชาทางอาชีวศึกษาเพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนราษฎร์จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๕๐๗, วิทยานิพนธ์เสนอแก่ คณะครุศาสตร์เพื่อรับปริญญาครุศาสตร์ ๒๕๐๗

และได้มีความคิดเกี่ยวกับอาชีพ ในอนาคตเช่นกัน จากความต้องการหรือความมุ่งหวังของนักเรียนจะแสดงให้เราทราบว่ากำลังคนที่ชาติจะได้รับในอนาคตนั้นเป็นไปตามความต้องการหรือไม่ จากอาชีพที่นักเรียนมุ่งหวังจะวกมาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนในพระนครกับต่างจังหวัดตามเพศ จากความมุ่งหวังสูงสุดลงไป

นักเรียนชาย

พระนคร	ต่างจังหวัด
วิศวกรหรือสถาปนิก	ข้าราชการอื่น ๆ
ทหารหรือตำรวจ	ทหารหรือตำรวจ
ข้าราชการอื่น ๆ	ครู
นักธุรกิจการค้าชาย	วิศวกรหรือสถาปนิก
แพทย์หรือทนายความ	เกษตรกร
เกษตรกร	นักธุรกิจการค้าชาย
ครู	แพทย์หรือทนายความ
กรรมกรหรือรับจ้าง	ศิลปินหรือนักแสดง
ศิลปินหรือนักแสดง	กรรมกรหรือรับจ้าง

นักเรียนหญิง

พระนคร	ต่างจังหวัด
นักธุรกิจการค้าชาย	ครู
ครู	แพทย์หรือทนายความ
แพทย์หรือทนายความ	ข้าราชการอื่น ๆ
ข้าราชการอื่น ๆ	นักธุรกิจการค้าชาย
เกษตรกร	เกษตรกร
ทหารหรือตำรวจ	วิศวกรหรือสถาปนิก
วิศวกรหรือสถาปนิก	กรรมกรหรือรับจ้าง
	ศิลปินหรือนักแสดง
	ทหารหรือตำรวจ

เท่ากัน

ประเภทอาชีพที่นักเรียนชายและหญิงมุ่งหวังระหว่างในพระนครและต่างจังหวัด จะประกอบในอนาคตจะพบว่ามีความแตกต่างกันมากพอควรสาเหตุแห่งความแตกต่างกันเช่นนี้ จะอภิปรายเฉพาะอาชีพที่เด่นและอยู่ในความมุ่งหวังของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ ๓ ประเภทแรก เท่านั้นโดยจะกล่าวเปรียบเทียบนักเรียนในพระนครและต่างจังหวัดตามเพศ

อาชีพที่นักเรียนชายมุ่งหวังมากที่สุดอันดับแรกก็คือ วิศวกรหรือสถาปนิก อาชีพประเภทนี้ถ้าจะพิจารณาถึงประเภทของอาชีพและกำลังคนที่รัฐยังขาดอยู่มากแล้ว นักเรียนชายในพระนครเลือกอาชีพที่จะสนองความต้องการระดับชาติได้ทั้งนี้เพราะประเทศเรากำลังอยู่ในระหว่างเร่งรัดพัฒนา ความต้องการกำลังคนประเภทนี้จึงมีมาก แต่ถ้าเราจะพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลว่าทำไมนักเรียนชายในพระนครจึงเลือกอาชีพนี้ ทั้งนี้เพราะประการแรก อาชีพนี้สำหรับพระนครโดยเฉพาะแล้วเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง หางานทำได้ง่าย เพราะไม่เพียงแต่รัฐต้องการเท่านั้น แม้แต่ในวงการธุรกิจของเอกชนทั้งไทยและต่างประเทศต้องการคนอาชีพนี้มาก โดยให้เงินเดือนแพง อาชีพนี้เป็นอาชีพที่จะเป็นหลักประกันเสถียรภาพทางการเงินได้เป็นอย่างดี คนที่มีอาชีพนี้ส่วนมากจึงมักจะทำงานให้เอกชนมากกว่ารับราชการ เพราะรายได้ดีกว่า ในขณะที่เดียวกันเอกชนก็พยายามให้สวัสดิการแก่ผู้ประกอบอาชีพประเภทนี้เป็นพิเศษอีกด้วย รัฐจึงขาดแคลนกำลังคนประเภทนี้ สาเหตุเหล่านี้จึงเป็นส่วนสำคัญที่มุ่งใจให้นักเรียนชายในพระนครมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพนี้เป็นส่วนใหญ่

ส่วนนักเรียนชายต่างจังหวัดที่เลือกอาชีพรับราชการเป็นอันดับแรกนั้น เหตุผลที่ง่ายที่สุดก็คือเป็นไปตามทัศนคติของคนไทยโดยทั่วไปที่เห็นว่า อาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่ดีและมั่นคงที่สุด ทั้งนี้เพราะอาชีพรับราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่างจังหวัด เป็นอาชีพที่มีเกียรติ อาชีพที่มั่นคง มีหลักประกันแน่นอน ซึ่งต่างกับอาชีพทำนา ทำสวน การประมง ในขณะที่เดียวกันรัฐยังให้สวัสดิการอย่างเต็มที่โดยเฉพาะข้าราชการผู้น้อยยังจัดเงินช่วยเหลือ เป็นค่าครองชีพนอกจากนี้ยังมีเงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนและค่ารักษาพยาบาลให้อีกด้วย เมื่อเกษียณแล้วก็ยังมีเงินบำเหน็จบำนาญให้อีกด้วย เหตุผลเหล่านี้เป็นเหตุผลที่เพียงพอแล้วว่าทำไมนักเรียนชายต่างจังหวัดจึงมุ่งหวังที่จะรับราชการถึงแม้ว่าตำแหน่งหน้าที่ราชการจะว่างยากหรือไม่ได้รับการบรรจุก็ตาม บุคคลที่อยากจะเข้ารับราชการก็ยอมให้รัฐจ้างไปก่อนโดยไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือบางครั้งจะมีการบรรจุต่ำกว่าอัตรา หรือแม้

แต่เขาเป็นนักการ เสมียนเกินหนังสือก็ยอมรับและยังยอมรับด้วยว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ นักเรียนชายต่างจังหวัดซึ่งมองเห็นว่าอาชีพรับราชการ เป็นอาชีพที่ดีและมีความมุ่งหวังมากที่สุด

สำหรับอาชีพที่อยู่ในความต้องการเป็นอันดับ ๒ ที่เหมือนกันก็คือ การเป็นทหารหรือตำรวจ อาชีพทั้ง ๒ นี้อยู่ในความนิยมของนักเรียนมากพอควร การที่นักเรียนส่วนหนึ่งมีความมุ่งหวัง เช่นนี้ก็เพราะโดยทั่วไปแล้วอาชีพทั้ง ๒ นี้เป็นอาชีพที่อยู่ในเครื่องแบบที่ได้อยู่ในระเบียบวินัยดี ในขณะที่เดียวกันก็เป็นอาชีพที่จะได้รับใช้ชาติ รักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายนอกและภายใน เป็นอาชีพที่กุมอำนาจหลายด้าน โดยเฉพาะอาชีพทหารเท่าที่ปรากฏในปัจจุบันทำให้คนเป็นใหญ่เป็นโตส่วนใหญ่ผู้นำและบุคคลสำคัญของรัฐ เองก็เป็นทหารแทบทั้งสิ้นไม่ว่ากิจการนั้นจะเป็นทางค้าพลเรือนหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะมีปัญหาว่า เพราะอะไรนักเรียนทั้งพระนครและต่างจังหวัดจึงมุ่งหวังอาชีพนี้

ส่วนหนึ่งของนักเรียนชายในพระนครที่เลือกอาชีพรับราชการนั้นเหตุผลก็คงเหมือนที่กล่าวมาแล้ว และแสดงให้เห็นว่านักเรียนชายจำนวนนี้ไม่ไต่คำนึงถึงเรื่องรายได้ แต่จะคำนึงถึงเกียรติที่จะได้รับเท่านั้น ส่วนนักเรียนชายต่างจังหวัดที่เลือกอาชีพครูก็คงจะเป็นเพราะหางานง่ายมากกว่าทั้งนี้เพราะ รัฐยังขาดแคลนครูชายมากการที่ว่าขาดแคลนครูชายก็เพราะในท้องถิ่นที่กั้นการครูหญิงไม่ยอมไปรับราชการที่นั่น รัฐจึงจำเป็นต้องใช้ครูชาย จากความจริงในเรื่องนี้จะสังเกตได้ว่านักเรียนชายต่างจังหวัดที่เรียนฝึกหัดครู เมื่อจบมาแล้วแทบจะไม่มีสอนอยู่ตามโรงเรียนราษฎรเลย ซึ่งตรงกันข้ามกับครูหญิงเมื่อไม่ยอมไปที่กั้นการก็ยอมสอนโรงเรียนราษฎร

อาชีพที่ไม่ไต่คำนามาอภิปรายแต่มีนักเรียนมุ่งหวังนั้นเป็นเพราะอาชีพเหล่านั้นนักเรียนมุ่งหวังเป็นจำนวนน้อยแต่มีอาชีพที่น่าสังเกตอยู่อาชีพหนึ่งที่อยู่ในความมุ่งหวังของนักเรียนชายทั้งในพระนครและต่างจังหวัดอันดับท้าย ๆ นั่นก็คือ อาชีพแพทย์หรือทนายความ ทั้งที่เป็นอาชีพที่หางานทำได้ง่าย และมีรายได้ดี เหตุผลที่นักเรียนชายไม่ค่อยจะมุ่งหวังนักนี้ผู้เขียนคิดว่าอาจจะเป็นเพราะประการแรกนักเรียนอาจจะมิปัญหา เรื่องทุนทรัพย์ไม่เพียงพอและ ประการที่สองอาจจะเกี่ยวกับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียน

อาชีพที่นักเรียนหญิงในพระนครมุ่งหวังมากที่สุดคือการเป็นนักธุรกิจค้าขาย แสดงให้เห็นว่านักเรียนหญิงในพระนครต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องการความมีระเบียบวินัย

ไม่คำนึงถึงเกียรติและความนิยมของสังคมโดยทั่วไป แต่นักเรียนเหล่านี้อาจจะมีความคิดว่าเป็น
นอกจากจะเป็นอิสระแล้ว อาชีพนี้อาจจะทำให้รวยเร็วก็ได้ เพราะเรื่องของการค้าขายเป็น
ของที่ไม่มียอะไรแน่นอน ส่วนนักเรียนหญิงต่างจังหวัดที่เลือกอาชีพ "ครู" นั้นเหตุผลก็คงจะเช่น
เดียวกับที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทนำว่า อาชีพครู และโรงเรียนฝึกหัดครูอยู่ในความต้องการ
และความนิยมของนักเรียนหญิงต่างจังหวัดมาก จนทำให้ผู้เขียนสนใจถึงกับคิดหาวิทยานิพนธ์
เรื่องนี้ขึ้นเพื่อจะได้ศึกษาถึงปัญหาที่นักเรียนแย่งกันเข้าเรียนในโรงเรียนฝึกหัดครูมากเกินไป
ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงต่างจังหวัดส่วนมากมีทัศนคติที่คิดว่าการเป็นครู และมีความคิดว่าเป็น
อาชีพที่มีเกียรติเพราะมีลูกศิษย์มาก หางานทำได้ง่ายและใช้เวลาเรียนเพียง ๒ ปี ก็สามารถ
ที่จะหางานได้ เงินเดือนมากพอควรรวมทั้งผู้ปกครองเองก็สนับสนุนและส่งเสริมด้วย การค้นพบ
ว่านักเรียนหญิงต่างจังหวัดมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพ "ครู" มากที่สุดนี้เป็นการได้มาซึ่งข้อเท็จ
จริงซึ่งที่ผู้เขียนได้นึกคิดไว้จริง

นักเรียนหญิงในพระนครเลือกอาชีพ "ครู" เป็นอันดับ ๒ นั้น เหตุผลที่จะอภิปราย
ก็คงจะมีบางส่วนที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับนักเรียนต่างจังหวัด ในแง่ของการหางานทำได้ง่าย
เพราะถ้าเข้ารับราชการไม่ได้ ก็ยังสามารถที่จะหางานในโรงเรียนราษฎร์ได้ และอีก
ประการหนึ่งก็คือใช้เวลาเรียนน้อย ใ้วุฒิและเงินเดือนพอแก่การยังชีพ แต่สำหรับอาชีพที่
นักเรียนหญิงต่างจังหวัดมุ่งหวัง คืออาชีพแพทย์ ซึ่งนักเรียนหญิงในพระนครมุ่งหวังเป็นอันดับ ๓
นั้น ถ้าจะเปรียบเทียบกับความมุ่งหวังกับนักเรียนชายแล้ว นักเรียนหญิงพวกนี้มีความมุ่งหวัง
สูงกว่า เพราะการที่จะเป็นแพทย์ได้นั้นจะต้องใช้สติปัญญา ความสามารถมากและทุนทรัพย์
มากพอควร นักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพนี้ก็คงจะเป็นเพราะคำนึงถึงรายได้และเกียรติหรืออภินิหาร
หนึ่งอาจจะประกอบด้วยความเมตตาครูบาที่ลึกลับจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ก็ได้ จากการที่นักเรียน
ต่างจังหวัดเลือกอาชีพแพทย์เป็นอาชีพรองนั้นก็ไปตามความคาดหมายที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบท
นำในสาเหตุที่นักเรียนมุ่งเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์เพราะเหตุไรนั่นเอง
การที่นักเรียนหญิงมุ่งหวังเช่นนี้ เมื่อเทียบกับระดับสติปัญญาและความสามารถแล้วยังไม่ค่อยจะ
เหมาะสมนัก ส่วนอาชีพรับราชการที่นักเรียนหญิงต่างจังหวัดเลือกเป็นอันดับ ๓ นั้นเหตุผลก็
คงจะเป็นได้ก็งอกิปรายมาแล้ว

จากความมุ่งหมายในการเลือกอาชีพนี้ทำให้พบความจริงว่า อาชีพที่นักเรียนชาย

มุ่งหวังจะประกอบส่วนมากนั้น เป็นอาชีพที่คงใช้ความคิดและเป็นงานที่ค่อนข้างจะหนักและใช้ความ
 ทรากคร่าและในขณะที่เดียวกันก็มักจะ เป็นอาชีพที่คนไทยทั่วไปยอมรับว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและ
 อยู่ในความนิยมของนักเรียนชายไทยทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอาชีพของนักเรียนหญิงมุ่งหวังจะ
 ประกอบในอนาคตนั้นก็ เป็นอาชีพที่นักเรียนหญิงไทยทั่วไปต้องการคืออาชีพครู นักธุรกิจการค้าขาย
 และแพทย์หรือทันตกรรมถ้าเราจะพิจารณาถึงลักษณะของอาชีพที่นักเรียนมีความมุ่งหวังแล้ว
 เป็นอาชีพที่ใช้ความคิด ความทรากคร่าแตกต่างกับของนักเรียนชายและที่น่าสังเกตโดยเฉพาะ
 ก็คือนักเรียนหญิงต้องการอาชีพที่เป็นอิสระคือ การเป็นนักธุรกิจและการค้าขาย ซึ่งอยู่ในความ
 ต้องการของนักเรียนชายเป็นส่วนน้อย

จากความมุ่งหวังของนักเรียนชายและหญิงดังกล่าวมาแล้วนั้น เป็นผลการค้นพบที่ได้
 เกี่ยวกับการค้นคว้าที่ได้เคยมีมาแล้วคือ ผลการค้นคว้าของเพิงใจ พึ่งพระเกียรติ^{๑๐} เมื่อ
 พ.ศ. ๒๕๐๐ พบว่านักเรียนหญิงชอบอาชีพแพทย์มากที่สุด และในปี ๒๕๐๖ บัญชา วานิชยาการ^{๑๑}
 ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่านักเรียนอยากเป็นวิศวกรและแพทย์
 มากที่สุด รองลงมาก็เป็นอาชีพบริหารการสำหรับนักเรียนชาย อาชีพบริหารการและแพทย์
 สำหรับนักเรียนหญิง รองลงมาก็เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และครู

นอกจากการวิจัยนี้จะตรงกับผลการค้นคว้าภายในประเทศที่ได้เคยมีมาแล้วถ้าจะเปรียบ
 เทียบกับของต่างประเทศที่ Strong Edward K., Jr.^{๑๒} วิจัยพบว่านักเรียนชาย
 สนใจเกี่ยวกับอาชีพเครื่องยนตร์ (ซึ่งหมายถึงวิศวกรรม) กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ และทหาร

^{๑๐}เพิงใจ พึ่งพระเกียรติ, การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย, วิทยานิพนธ์เสนอแก่คณะครุศาสตร์ เพื่อรับปริญญาครุศาสตร์ ๒๕๐๐

^{๑๑}บัญชา วานิชยาการ, การสำรวจทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่มี
 ต่ออาชีพ (จังหวัดพระนคร ๒๕๐๐) วิทยานิพนธ์เสนอแก่ คณะครุศาสตร์เพื่อรับปริญญาครุศาสตร์
 ๒๕๐๐

^{๑๒}Strong Edward K., Jr Vocational Interest of Men and
 Women, Standford, California, Standford University Press, 1943.

ส่วนนักเรียนหญิงสนใจงานบ้านคนครี กิจกรรมทางวรรณคดีและครู ผลการวิจัยนี้กับผลการวิจัยเรื่องนี้จึงใกล้เคียงกันมาก

๔. ความมุ่งหวังจากการประกอบอาชีพที่เลือก

จากอาชีพที่นักเรียนมีความมุ่งหวังที่จะประกอบในอนาคต ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นได้ถามนักเรียนถึงความมุ่งหวังที่จะได้รับ จากการประกอบอาชีพ เช่นนั้นว่ามีอะไรบ้าง ผลจากการวิจัย พบว่านักเรียนทั้งชายและหญิงไม่ว่าจะเป็นในพระนครหรือต่างจังหวัดมีความเห็นพ้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่า "สนองความสนใจซึ่งมีมานานแล้ว" ความมุ่งหวังของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงซึ่งมีทั้งเหมือนและแตกต่างกันนี้จะได้นำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อศึกษาถึงข้อเท็จจริงว่านักเรียนชายและหญิงมีความมุ่งหวังแตกต่างหรือเหมือนกันมากน้อยเพียงใด ความมุ่งหวังที่จะได้รับมากที่สุดและรองลงไปตามลำดับ จนถึงน้อยที่สุดโดยแยกเป็นเพศและจังหวัดเพื่อจะให้เห็นข้อเท็จจริงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นักเรียนชายในพระนคร

ความมุ่งหวัง
 สมองความสนใจซึ่งมีมานาน
 จะได้มีรายได้สูง
 หางานทำได้ง่าย
 ส่งเสริมความสามารถของตัวเอง
 จะได้อาชีพที่มีเกียรติ
 ก่อการศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา
 ความใฝ่ใจใฝ่ความสำเร็จ หรือผู้ปกครอง
 ส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น

นักเรียนชายต่างจังหวัด

ความมุ่งหวัง
 สมองความสนใจซึ่งมีมานาน
 ส่งเสริมความสามารถของตัวเอง

ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 จะต้องมีอาชีพที่มีเกียรติ
 ตามใจบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 หางานทำไ้สบาย
 จะต้องมีรายได้สูง
 อื่น ๆ

ส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น

ความค่านะนำของครู }
 ความค่านะนำของเพื่อน } ไม่ถึง ๐.๕

นักเรียนหญิงในพระนคร

สนองความสนใจซึ่งมีมานาน
 หางานทำไ้สบาย
 ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 ส่งเสริมความสามารถของตัวเอง
 ตามใจบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 จะต้องมีรายได้สูง
 จะต้องมีอาชีพที่มีเกียรติ

นักเรียนหญิงต่างจังหวัด

ความมุ่งหวัง
 สมองความสนใจซึ่งมีมานาน
 ส่งเสริมความสามารถของตัวเอง
 ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 จะต้องมีอาชีพที่มีเกียรติ
 หางานทำไ้สบาย
 ตามใจบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น

จะโค้มีรายไค้สูง

ความค้ำแนะนำของครู

ความค้ำแนะนำของเพื่อน

จากคามมุ่งหวังของนักเรียนชายและหญิงในพระนคร และค่างจังหวัด พอจะ
อภิปรายไค้ว่า

นักเรียนชายและหญิงทั้งในพระนครและค่างจังหวัดเลือกอาชีพเช่นนั้น เพราะมี
ความสนใจมาแล้ว ฉะนั้น การที่นักเรียนเลือกอาชีพนั้น ๆ ก็เพื่อสนองความสนใจของตนเอง
เหมือนกันหมด จากคามมุ่งหวังสูงสุดของนักเรียนเช่นนี้ เราสามารถที่จะกล่าวไค้ว่า
นักเรียนเลือกอาชีพไค้ตามความสนใจ คามความถนัด แต่จะเป็นไปตามความสามารถของ
นักเรียนค้ำยหรือไม่นั้นเราไม่อาจที่จะทราบไค้ อย่างไรก็ตามคามมุ่งหวังของนักเรียนมีเช่นนี้
ย่อมเป็นหลักประกันไค้ประการหนึ่งว่า ผลลัพท์ที่จะเกิดขึ้นจากการศึกษาหรือการประกอบอาชีพใน
ทางนั้นมีมากกว่าผลเสีย เพราะนักเรียนเลือกค้ำยใจสมัครของนักเรียนเอง

คามมุ่งหวังของนักเรียนชายในพระนครอันดับ ๒ คือต้องการที่จะมีรายไค้สูงซึ่ง
แตกต่างจากของนักเรียนชายค่างจังหวัดและนักเรียนหญิงทั้งหมด จากคามมุ่งหวังเช่นนี้ เรา
อาจจะอภิปรายไค้เป็นสองประการ คือประการแรกนักเรียนชายคงจะคิดว้าในอนาคตตนจะต้อง
เป็นผู้นำและผู้รับผิดชอบในครอบครัว การที่จะประกอบอาชีพโดยไม่ค้ำนึ่งถึงรายไค้ย่อมจะก่อให้เกิด
ปัญหาค่าง ๆ ขึ้น ประการที่สองภาวะการครองชีพในพระนครโดยทั่วไปแล้วค่อนข้างจะสูง
การรับราชการหรือประกอบอาชีพอะไรก็แล้วแต่ที่มีรายไค้ค้ำยยอมทำให้ภาวะเศรษฐกิจในครอบครัว
อยู่ในฐานะค้ำมาก เมื่อพิจารณาถึงภาวะของเศรษฐกิจเช่นนี้ นักเรียนชายในพระนครยอมค้ำนึ่ง
ถึงรายไค้เป็นประการสำคัญ

สำหรับนักเรียนชายค่างจังหวัดเกือบจะไม่ค้ำนึ่งถึงรายไค้เลยเพราะคามมุ่งหวัง
ในเรื่องที่จะโค้มีรายไค้สูง ๆ ไปอยู่อันดับท้าย ๆ คามมุ่งหวังอันดับ ๒ ของนักเรียนชายใน
ค่างจังหวัด เป็นการส่งเสริมความสามารถของตนเอง และจะโค้ศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา
จากการที่นักเรียนมุ่งหวังเช่นนี้ แสดงให้เห็นว้านักเรียนชายในค่างจังหวัดซึ่งส่วนใหญ่ต้องการ
ประกอบอาชีพรับราชการนั้น นักเรียนยอมค้ำนึ่งถึงเหตุผลค้ำอื่นมากกว่าจะเป็นรายไค้ เช่น

ต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความมีเสถียรภาพในหน้าที่การงาน ซึ่งถ้าจะนำความจริงที่ค้นพบนี้ไปเปรียบเทียบกับความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ โดยทั่วไปในสังคมต่างจังหวัดแล้วก็จะเป็นไปในลักษณะนี้ ความเป็นอยู่ของคนในต่างจังหวัดโดยทั่วไปไม่ค่อยกระตือรือร้น ขวนขวาย และแก่งแย่งชิงดีกันในเรื่องการประกอบอาชีพโดยทั่วไปมากนัก นอกจากอาชีพรับราชการ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะสภาวะทางเศรษฐกิจและความจำเป็นในการใช้จ่ายของคนในต่างจังหวัดไม่อยู่ในลักษณะบีบคั้นหรือคั้นร่นเหมือนในพระนครก็อาจจะเป็นได้ จึงเป็นผลสืบต่อเนื่องมาถึงนักเรียนในลักษณะนี้ด้วย

ความมุ่งหวังของนักเรียนหญิงในพระนครกับต่างจังหวัดก็แตกต่างกัน เช่นเดียวกับนักเรียนชาย ซึ่งหมายถึงความมุ่งหวังรองลงมาจากความมุ่งหวังสูงสุดที่จะสนองความสนใจซึ่งมีมานานจึงเหมือนกันทั้งนักเรียนชายและหญิงพบว่านักเรียนหญิงในพระนคร มุ่งหวังที่จะหางานทำใ้สบาย ซึ่งความมุ่งหวังนี้ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับอาชีพที่นักเรียนเลือกแล้วก็มีควมสอดคล้องต้องกันเป็นอย่างดี เพราะอาชีพที่นักเรียนหญิงในพระนครมุ่งหวังมากที่สุด คือ การประกอบธุรกิจค้าขาย ซึ่งอาจจะหมายถึงทั้งงานของเอกชน และการประกอบโดยส่วนตัว ส่วนนักเรียนหญิงในต่างจังหวัดมีความมุ่งหวัง เช่นเดียวกับนักเรียนชายต่างจังหวัดทุกประการ เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนหญิงทั้งในพระนครและต่างจังหวัดประกอบอาชีพโดยไม่ได้มีจุดมุ่งหวังอยู่ที่รายได้เลย เพราะความมุ่งหวังในเรื่องรายได้ของนักเรียนหญิงนั้นอยู่เป็นอันดับท้าย ๆ การที่เป็นเช่นนี้ก็อาจจะเป็นเพราะประการแรกนักเรียนหญิงคิดว่าตนไม่ได้เป็นผู้นำของครอบครัว ความรับผิดชอบในเรื่องการเงินจึงไม่เป็นหน้าที่ของตน การทำงานอะไรก็ทำเพียงเพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวเท่านั้น ประการที่สองการที่นักเรียนหญิงทำงานแต่ไม่ได้มุ่งหวังเช่นนี้อาจจะทำให้พ้นจากทัศนคติของผู้ใหญ่ที่ว่า ผู้หญิงจะทำอะไรเป็นนอกจากจะอยู่บ้านเฉย ๆ ก็อาจจะเป็นได้ นักเรียนหญิงเหล่านี้จึงมุ่งหวังที่จะทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนในเรื่องเงินทองมากจนเกินไป

ฉะนั้นความจริงที่ค้นพบจากความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนในพระนครจึงแตกต่างกันซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจาก ความรับผิดชอบในครอบครัวที่มีขึ้นในอนาคต ความจำเป็นและสภาวะทางเศรษฐกิจบีบบังคับให้มีความมุ่งหวังที่แตกต่างกันดังได้กล่าวมาแล้วก็อาจเป็นได้

๕. สิ่งที่ใช้พิจารณาในการเลือกศึกษาคือ

สิ่งที่นักเรียนใช้พิจารณาในการเลือกศึกษาคือพบว่านักเรียนชายและหญิงส่วนใหญ่ใช้ "ความถนัดในวิชาที่เรียน" เป็นหลัก รองลงมาก็เป็น "คะแนนจากการสอบ" และ "ทุนทรัพย์" จดได้ว่านักเรียนมีหลักเกณฑ์สำหรับพิจารณาตัวเองในการศึกษาคือที่นี้ เพราะถ้านักเรียนใช้เหตุผลเหล่านี้พิจารณาจริงแล้วจะทำให้การศึกษาของนักเรียนมีอุปสรรคน้อย เพราะความถนัดในวิชาที่เรียนและคะแนนจากการสอบ เป็นเครื่องชี้กำลังสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนว่าควรที่จะเลือกเรียนอะไรในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงค่านทุนทรัพย์ด้วยว่าจะสนับสนุนและส่งเสริมตนเองในด้านการศึกษาได้มากน้อยเพียงใด ความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องนี้จึงจัดได้ว่าทั้งดีและถูกต้อง

๖. อาชีพท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่

ไต่ถามนักเรียนถึงอาชีพท้องถิ่นส่วนใหญ่ในท้องที่นักเรียนอยู่นั้น จากการศึกษา คำตอบของนักเรียนนั้น นักเรียนมักจะตีความหมายเฉพาะบริเวณข้างเคียงที่อยู่อาศัยของนักเรียนเท่านั้น เพราะจากคำตอบที่ได้มาของคำตอบนักเรียนหญิงทั้งหมดตอบว่า อาชีพท้องถิ่นส่วนใหญ่คือ "ค้าขาย" "รับราชการ" และ "เกษตรกร" ตามลำดับ ส่วนใหญ่ก็เป็นอาชีพ "ค้าขาย" สำหรับนักเรียนชายก็เช่นกันคือ อาชีพส่วนใหญ่ "ค้าขาย" รองลงมาก็เป็น "เกษตรกร" และ "รับราชการทั่วไป" เช่นเดียวกัน ทำให้ได้พบความจริงอีกอย่างว่านักเรียนเหล่านี้ ส่วนใหญ่มาจากย่านการค้า รับราชการ และการเกษตร

ความจริงอาชีพท้องถิ่นที่นักเรียนตอบแบบสอบถามมานั้นหมายถึง บริเวณหรือละแวกที่นักเรียนอาศัยอยู่มากกว่าไม่ใช่หมายถึงอาชีพของท้องถิ่น โดยทั่วไปที่ได้จากคำตอบของนักเรียนมักจะตอบอยู่ในวงจำกัดเท่านั้น การที่จำเป็นต้องถามถึงอาชีพท้องถิ่นก็เพื่อที่จะศึกษาว่า อาชีพท้องถิ่นมีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนหรือไม่ จะพบว่า อาชีพท้องถิ่นหรือละแวกที่นักเรียนอาศัยอยู่มีอิทธิพลมากที่สุดอยู่อย่างหนึ่งคือ อาชีพค้าขาย และอาชีพนี้จะมีอิทธิพลต่อนักเรียนหญิงในพระนครเท่านั้น เพราะนักเรียนหญิงในพระนครเลือกอาชีพ นักธุรกิจค้าขายมากที่สุด และอาชีพรับราชการก็มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชายต่างจังหวัดที่เลือกอาชีพรับราชการสูงสุด ฉะนั้น พอจะสรุปได้ว่าอาชีพท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเฉพาะบางประเภทเท่านั้น และส่วนใหญ่แล้วการเลือกอาชีพของนักเรียนมักจะไป เป็นอาชีพที่จะไปส่งเสริม

อาชีพท้องถิ่นให้เจริญขึ้น

๗. อาชีพพรอง

ถ้านักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพที่มุ่งหวังดังกล่าวมาแล้ว อาชีพพรองที่นักเรียนควรจะต้องเลือกนั้นมีอะไรบ้าง จากคำตอบของนักเรียนพบว่า นักเรียนกระจายอาชีพให้ปลื้มใจย่อยลงไปอีกมาก แต่เมื่อมาตีความหมายรวม ๆ กันเข้าแล้ว อาชีพพรองส่วนใหญ่ของนักเรียนชายได้แก่ "การรับราชการ" "ค้าขาย" "ครู" "เกษตรกรรม" และ "ทหาร" ความสำคัญจำนวนของความต้องการในอาชีพแต่ละประเภทเหล่านี้ใกล้เคียงกัน ส่วนนักเรียนหญิงต้องการเลือกอาชีพ "ครู" เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ "พยาบาล" "รับราชการ" "เกษตรกรรม" และ "ค้าขาย" ความสำคัญจำนวนความต้องการในอาชีพเหล่านี้มีใกล้เคียงกัน นอกเสียจากอาชีพ "ครู" เท่านั้นที่มีความต้องการมากที่สุด

อย่างไรก็ตามอาชีพที่อยู่ในความต้องการของนักเรียนอันดับรองลงมาเหล่านี้ ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกับอาชีพที่นักเรียนมุ่งหวังดังที่กล่าวมาแล้วก็ยังคงเป็นอาชีพเดียวกันอยู่นั่นเอง คืออาชีพ "รับราชการ" ซึ่งนักเรียนชายมุ่งหวังมากที่สุดและในขณะเดียวกันก็ต้องการเลือกเป็นอาชีพพรองมากที่สุดด้วย เช่นเดียวกันนักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพ "ครู" เป็นอาชีพที่มุ่งหวังและอาชีพพรองมากที่สุดเช่นกัน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตนาอันแน่วแน่และมุ่งมั่นต่ออาชีพที่มุ่งหวัง

๘. วิธีการแนะแนวที่นักเรียนต้องการ

ถ้าโรงเรียนจะจัดการแนะแนวขึ้นในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียน การแนะแนวแบบให้ความรู้และรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาคือ ให้นักำแนะนำแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือส่วนรวมนั้น นักเรียนต้องการความช่วยเหลือแบบใดมากที่สุด พบว่าแตกต่างกันระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย เพราะนักเรียนชายต้องการแบบให้ความรู้และรายละเอียดเกี่ยวกับสถานศึกษาต่อมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงต้องการจะให้ช่วยเหลือแบบ ให้นักำแนะนำแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือส่วนรวม จากการที่นักเรียนตอบปัญหาข้อนี้มาเกือบทุกคนยอมแสดงให้เห็นแล้วว่า นักเรียนมีความต้องการทางด้านการแนะแนวมาก

๙. บริการที่นักเรียนต้องการจากทางโรงเรียน

ประเภทการศึกษาที่นักเรียนต้องการทราบ ถ้าโรงเรียนจะจัดบริการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาคอนั้นจะสอดคล้องกับประเภทโรงเรียนที่นักเรียนต้องการศึกษา

คือ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงต้องการทราบเกี่ยวกับการศึกษาประเภทมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ รองลงมาสำหรับนักเรียนชายก็โตแก่ อาชีวศึกษา และ ฝึกหัดครู สำหรับนักเรียนหญิง ความต้องการประเภทอื่น ๆ ก็มีบ้าง แต่บางอย่างก็เป็นเฉพาะนักเรียนชายเท่านั้น เช่น เตรียมทหาร และ จานายสิบทหาร และพลตำรวจ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนเหล่านี้เป็นโรงเรียนสำหรับนักเรียนชาย

การที่นักเรียนต้องการให้จัดบริการทางค่านานะแนวขึ้นในโรงเรียนเช่นนี้ ถ้าเราจะมาพิจารณาถึงสภาพของอาชีพในสังคมปัจจุบันนี้แล้ว เป็นสิ่งที่สมควรอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะปัจจุบันนี้อาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งไม่เพียงแต่อาชีพเท่านั้นที่มีใหม่ ๆ แม้แต่โรงเรียนที่มีขึ้นมาภายหลังบางประเภทเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเกี่ยวกับวิชาหรืออาชีพที่นักเรียนไม่เคยมีความรู้มาก่อนเลย ความจำเป็นและความสำคัญทางค่านการแนแนวจึงมีขึ้นมาก เพราะบุคคลที่จะให้ข้อเท็จจริงและความรู้ทางค่านต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ก็โตแก่ผู้ที่ทำหน้าที่ทางค่านการแนแนว ในโรงเรียนผู้ที่ทำหน้าที่ทางค่านนี้ก็คือครู ครูจึงจำเป็นจะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางตลอดจนการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะอาชีพที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ มาให้นักเรียนได้ทราบอยู่เสมอ การแนแนวจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในโรงเรียน

๑๐. ความช่วยเหลือที่นักเรียนต้องการ

ถ้าหากจะมีการช่วยเหลือนักเรียนทางค่านต่าง ๆ ความต้องการของนักเรียนที่ค้นพบนั้นพบว่านักเรียนชายและหญิงทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือประเภทเดียวกันคือ ช่วยให้ได้ศึกษาต่อ ซึ่งความต้องการนี้มีประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด จากการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือเช่นนี้ แสดงว่านักเรียนยังไม่มีความมั่นใจและเชื่อความสามารถของตัวเองว่าจะสอบเข้าศึกษาต่อได้ จึงต้องการให้ช่วยเหลือค่านนี้ ส่วนความช่วยเหลือค่านอื่นที่สำคัญรองลงมา ก็คือ "ช่วยในการตัดสินใจ" โดยจำนวนความต้องการของนักเรียนชายเท่า ๆ กับความต้องการในค่าน "การเงิน" แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ว่าจะศึกษาอะไรต่อก็ ซึ่งความต้องการเช่นนี้ก็หมายถึง ความต้องการทางค่าน "การแนแนว" นั้นเอง. และถ้าเทียบตามส่วนของความช่วยเหลือทางค่านการเงินระหว่างนักเรียนชายกับหญิงแล้วจะพบว่าฐานะค่านการเงินของนักเรียนหญิงดีกว่านักเรียนชาย เพราะ "การเงิน" นักเรียนหญิงต้องการเป็นอันดับสุดท้ายและมีความต้องการน้อยที่สุดด้วย นอกจากนี้แล้วยังต้องการความช่วยเหลือโดยการหางานให้ทำซึ่งมีจำนวนเป็นอันดับรองสุดท้ายทั้งชายและหญิง ความต้องการของนักเรียน

จำนวนนี้คงจะเป็นความต้องการของนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่อเมื่อจบ ม.ศ. ๓ นั้นเอง

๑๑. ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดาและอาชีพมารดา

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับมารดาของนักเรียนพบว่าอาชีพบิดากับอาชีพมารดาที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ อาชีพเป็น "นักธุรกิจการค้าชาย" ทั้งนี้เพราะบิดาที่ประกอบอาชีพนี้ มารดาจะประกอบอาชีพเดียวกันถึง ๓ ใน ๔ ของบิดา นอกจากนี้ยังมีอีกอาชีพหนึ่งที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพเดียวกันคืออาชีพ "เกษตรกร" ซึ่งบิดามารดานักเรียนชายมีจำนวนถึง ๓ ใน ๔ และนักเรียนหญิง ๑ ใน ๒ ความจริงที่พบอีกอย่างก็คือไม่ว่าบิดาจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่มารดาประกอบมากที่สุด ได้แก่อาชีพ "นักธุรกิจการค้าชาย" แสดงว่ามารดานักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนี้ และอีกจำนวนหนึ่งที่มีจำนวนมากก็คือ อาชีพนอกจากที่ระบุไว้ จากการศึกษาคำตอบของนักเรียน ในที่นี้หมายถึงมารดานักเรียนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรนอกจากการเป็นแม่บ้าน หรืออยู่บ้านเฉย ๆ และถ้าจะพิจารณาให้ละเอียดจากผลการวิจัยแล้ว มารดาเหล่านี้มักจะเป็นภรรยาของ "ข้าราชการ" "ทหารหรือตำรวจ" เป็นส่วนใหญ่

๑๒. ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดาและอาชีพนักเรียนเลือก

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับอาชีพที่นักเรียนมุ่งหวังจะประกอบในอนาคตจะพบว่าบางอาชีพมีความสัมพันธ์กันมาก อันนี้จะศึกษาได้จากกรณีที่นักเรียนเลือกอาชีพเดียวกับบิดา อาชีพที่มีความสัมพันธ์กันจนอาจจะกล่าวได้ว่า อาชีพของบิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนก็ได้แก่อาชีพ "ครู" ซึ่งนักเรียนทั้งหญิงและชายจะเลือกอาชีพนี้เกือบจะครึ่งต่อครึ่งของผู้ที่มีบิดาเป็นครู อาชีพ "ทหารหรือตำรวจ" มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชายถึง ๕๐ % บิดานักเรียนที่เป็น "แพทย์หรือทนายความ" มีน้อยมากแต่ก็มีผลทำให้ นักเรียนหญิงเลือกอาชีพตามบิดาถึง ๑ ใน ๓ อาชีพที่มีความสัมพันธ์กันอย่างคืออีกอาชีพ ก็คือ "การรับราชการ" เพราะนักเรียนทั้งชายและหญิงเลือกอาชีพนี้ตามบิดาประมาณ ๑ ใน ๓ และอีกอาชีพหนึ่งที่ได้แก่ "วิศวกรหรือสถาปนิก" ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพนักเรียนชายถึง ๑๐๐ %

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับอาชีพที่นักเรียนมุ่งหวังจะประกอบดังกล่าวมาแล้วนั้นดูได้จาก การเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ ที่นักเรียนเลือกในระหว่างอาชีพเดียวกันของบิดา อาชีพที่มีจุดเด่นเหล่านี้มีจำนวนมาก จึงอาจจะกล่าวได้ว่า มีอาชีพบางประเภทเท่านั้นที่มีอิทธิพล

ต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ความจริงในเรื่องนี้จะศึกษาได้จากตารางที่ ๓๑ก. และ ๓๑ข. ฉะนั้น ถ้าจะยกอาชีพที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนก็คงมีเพียงอาชีพ

วิศวกรหรือสถาปนิก	(เฉพาะนักเรียนชาย)
ครู	(ทั้งนักเรียนชายและหญิง)
ทหารหรือตำรวจ	(เฉพาะนักเรียนชาย)
แพทย์หรือทนายความ	(ส่วนมากเป็นนักเรียนหญิง)
รับราชการ	(ทั้งนักเรียนชายและหญิง)

เกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งทั้งนี้มิได้หมายความว่า อาชีพบิดาจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเพียงอย่างเดียว ยังมีสิ่งอื่นอีกหลายประการที่ชักจูงให้นักเรียนเลือกอาชีพเช่นนั้น สิ่งจูงใจนั้นอาจจะเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี หางานทำได้ง่าย มีเกียรติและมีหลักประกันที่มั่นคงก็ได้ หรือไม่เช่นนั้นจากการที่ได้ใกล้ชิดกับบุคคลอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้วเกิดความนิยมชมชอบอาจจะเลือกอาชีพนั้นตามก็ได้ ดังเช่นผลการวิจัยของ Odell Uzzell^{๑๓} พบว่า ๗๗% ของประชากรที่เขาสุ่มตัวอย่างมาเลือกอาชีพเช่นนั้น เพราะประชากรเหล่านั้นได้รู้จักบุคคลที่ประกอบอาชีพเช่นนั้นมาก่อน บุคคลที่ประกอบอาชีพครู ช่างฟิต ช่างคัทยม และช่างตัดเสื้อ มีอิทธิพลมากที่สุด สรุปได้ว่าบุคคลในแต่ละอาชีพที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ฉะนั้น พอลจะกล่าวได้ว่าบุคคลใดก็ตามที่นักเรียนได้มีความใกล้ชิด ได้รู้จัก หรือจะต้องติดต่อกัน เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนทั้งสิ้น บุคคลดังกล่าวแล้วนั้นความจริงเป็นบุคคลซึ่งนักเรียนมีความสัมพันธ์และจะต้องติดต่อกันอยู่เสมอ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนจึงไม่ใช่บิดาเสมอไป

๑๓. ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพผู้ปกครองกับอาชีพที่นักเรียนเลือก

สำหรับนักเรียนที่มีผู้ปกครองได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับอาชีพที่นักเรียนมุ่งหวัง เพื่อดูว่าอาชีพของผู้ปกครองจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

^{๑๓} Odell Uzzell, Influencers of Occupational Choice, The Personnel and Guidance Journal, Vol XXXIX, No. 8, April 1961.

ของนักเรียนหรือไม่ ผลก็ปรากฏเช่นเดียวกันกับ อาชีพของบิดากับอาชีพที่บุตรมุ่งหวัง เพราะ อาชีพผู้ปกครองประกอบด้วยอาชีพที่นักเรียนเลือกนั้น เป็นอาชีพประเภทเดียวกันคือ

ครู	(ทั้งนักเรียนชายและหญิง)
ทหารหรือตำรวจ	(เฉพาะนักเรียนชาย)
แพทย์หรือหนายความ	(เฉพาะนักเรียนหญิง)
วิศวกรหรือสถาปนิก	(เฉพาะนักเรียนชาย)
รับราชการ	(ทั้งนักเรียนชายและหญิง)

อาชีพทั้ง ๕ ที่กล่าวมานี้จึงจัดได้ว่าเป็นอาชีพของบิดาและผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เหตุผลของการมีอิทธิพลก็เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในตอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพที่นักเรียนเลือกกับอาชีพของบิดา

๑๔๑. ปัญหาที่นักเรียนประสบในค่านการศึกษา

ปัญหาที่นักเรียนกำลังประสบในการศึกษาคือจะพบว่าทั้งนักเรียนชายและหญิง มีปัญหามากอย่างคล้ายกัน บางปัญหาก็เหมือนกัน บางปัญหาก็แตกต่างกัน ในปัญหาที่ค้นพบเหล่านี้ จะได้ยกมากล่าวตามลำดับเพื่อว่า จากปัญหาที่เราได้ทราบเช่นนี้พอจะมีทางช่วยแก้ไขกันประการใดบ้าง ปัญหาใดที่ควรจะได้รับการพิจารณาให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ ปัญหาเหล่านี้เป็น ปัญหาที่มาจากตัวนักเรียนเอง จึงจำเป็นจะต้องยกมากล่าวทั้งหมด ทั้งนี้จะเรียงลำดับปัญหาที่ เกิดประสบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยแยกเป็นปัญหาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ปัญหาของนักเรียนชาย

- ปัญหาค่านทุนทรัพย์
- ค่านสติปัญญา
- ค่านสุขภาพ
- ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเลือกเรียนอะไร
- ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย
- กลัวสอบเข้าศึกษาคือไม่ได้
- ไม่มีความรู้เรื่องสถานศึกษาคือ
- มีปัญหาทั้งค่านสุขภาพ, การเงินและสติปัญญา
- เพื่อการเรียน

ปัญญาผู้ปกครองไม่สนับสนุน
 ต้องการกำลังใจ
 มีปัญหาเรื่องเพศตรงกันข้าม
 ขาดความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจ
 มีพี่น้องหลายคน
 กลัวการเสียเงินกินเปล่า
 เพื่อนอาจจะทำให้การเรียนเสีย
 ไม่มีผู้อุปการะ
 มีเรื่องภายในครอบครัว
 เป็นปัญหาเรื่องงาน
 สิ่งแวดล้อมไม่ดี
 การเข้าเรียนมักจะมีอาการ
 ความไม่ยุติธรรมในการสอบเข้า
 มีเวลาสำหรับการเรียนน้อย

ในบรรดาปัญหาของนักเรียนชายเหล่านี้ ปัญหาที่นักเรียนประสบมากที่สุดได้แก่
 ปัญหาต้นทุนทรัพย์ และสติปัญญา ซึ่งปัญหาทั้ง ๒ ประการนี้เกิดขึ้นในนักเรียนประมาณ ๒ ใน ๓
 ของนักเรียนชายทั้งหมด จากปัญหาของนักเรียนเช่นนี้ เราจึงได้พบความจริงอีกอย่างที่ว่า
 รัศมีสติปัญญาของนักเรียนส่วนใหญ่ปานกลางและสอบได้ ๕๐ - ๖๐ % นั้น ตัวนักเรียนเอง
 ก็มีความวิตกกังวลในเรื่องนี้ เกรงว่าจะศึกษาไม่สำเร็จ เพราะสติปัญญาเป็นเรื่องสำคัญ
 ในขณะเดียวกันกับที่สติปัญญาไม่คืบหน้า ก็มีปัญหาเรื่องทุนทรัพย์ด้วย เพราะถ้าทั้งสติปัญญาไม่ดี
 และทุนทรัพย์ไม่อำนวย การที่จะศึกษาได้ถึงชั้นสูงสุดนั้นย่อมเป็นไปได้ยาก ปัญหาส่วนใหญ่ที่
 นักเรียนกำลังประสบเช่นนี้ จึงควรจะได้มีการแก้ไขและให้ความช่วยเหลือประการใด ปัญหา
 ทั้งหมดดังกล่าวแล้วนั้นถ้าจะรวมกันเป็นพวก ๆ ก็เป็นปัญหาทางด้านการศึกษา ปัญหาส่วนตัว
 ปัญหาทางครอบครัว และปัญหาค่าเงิน

ปัญหาของนักเรียนหญิง

ปัญหาค่านสติปัญญา

ทุนทรัพย์

กลัวสอบเข้าศึกษาต่อไม่ได้

สุขภาพ

ที่อยู่อาศัย

กลัวสอบไล่ไม่ได้

ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเรียนอะไร

ความสามารถ ทุนทรัพย์ และสติปัญญา

ความสามารถไม่เพียงพอ

ปัญหาเรื่องครอบครัว

ความเห็นในการศึกษาขัดแย้งกับบิดามารดา

ไม่มีความรู้เรื่องสถานศึกษาต่อ

มีพี่น้องหลายคน

โรงเรียนที่จะศึกษาต่อรับนักเรียนน้อย

บิดามารดาไม่ให้ศึกษาต่อ

เบื่อการเรียน

ขาดผู้อุปการะ

ไม่มีเวลาดูหนังสือ

ขาดคนให้กำลังใจ

ปัญหาเรื่องอายุ

ปัญหาที่สำคัญที่สุดของนักเรียนหญิงก็เหมือนของนักเรียนชาย คือ ปัญหาค่านสติปัญญา และทุนทรัพย์ซึ่งมีจำนวนถึง ๒ ใน ๓ ของนักเรียนทั้งหมด แต่จะเห็นว่าปัญหาของนักเรียนหญิงต่อเนื่องมาจน "กลัวจะสอบเข้าไม่ได้" ซึ่งจัดได้ว่าเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องกัน สาเหตุสำคัญอันสืบเนื่องมาจากระกบสติปัญญา ทุนทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จความเข้มแข็งทางจิตใจ การให้กำลังใจ สติปัญญาไม่ตี ทุนทรัพย์ก็ไม่คืออยู่แล้ว ความระวางก็มาถึงการศึกษาต่อ โดยสาเหตุ

ทั้ง ๒ ประการนั้น อาจจะทำให้เด็กสอบเข้าไม่ได้ เรื่องเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ควรจะได้พิจารณาแก้ไขในโอกาสต่อไป

๑๕. เหตุผลที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ

จากปัญหาของนักเรียนคงได้กล่าวมาแล้วนั้น ได้ถามถึงความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับความช่วยเหลือ ว่านักเรียนต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ ถ้าไม่ต้องการหรือต้องการนั้นเพราะอะไร จากความช่วยเหลือที่นักเรียนต้องการเกี่ยวกับการศึกษาตอนนี้จะพบว่ามีส่วนสัมพันธ์กันกับปัญหาที่นักเรียนกำลังประสบอยู่ในขณะนี้ เหตุผลของการต้องการความช่วยเหลือและไม่ต้องการความช่วยเหลือจะได้ยกมากล่าวตามลำดับตั้งแต่มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด เพื่อจะได้เห็นเด่นชัดว่าอะไร เป็นความช่วยเหลือที่นักเรียนต้องการมากที่สุดและเป็นความต้องการที่จะได้ความช่วยเหลือได้หรือไม่

นักเรียนชายต้องการความช่วยเหลือเพราะ

ขาดแคลนทุนทรัพย์
 สติปัญญาไม่ดี
 ต้องการความก้าวหน้าในอนาคต
 ไม่สามารถที่จะตัดสินใจได้
 มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ
 ความรู้ด้านวิชาการไม่ดี
 ขาดผู้นำ
 ต้องการมีรายได้ระหว่างศึกษา
 กลัวจะสอบเข้าไม่ได้
 เกรงว่าสถานที่เรียนไม่พอ
 ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
 ต้องการมีเกียรติ
 ขาดกำลังใจ
 สุขภาพไม่ดี
 ต้องการเรียนให้สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป

สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือเพราะ

มีพร้อมแล้วทุกอย่าง
คิดว่าช่วยตัวเองได้
ผู้ปกครองสนับสนุนแล้ว
เรียนอ่อนเกินไป
ทัศนใจด้วยตนเองได้
ไม่รู้ว่าจะให้ช่วยอะไร
ไม่อยากรบกวนคนอื่น

นักเรียนหญิงต้องการความช่วยเหลือเพราะ

ขาดแคลนทุนทรัพย์
สติปัญญาไม่ดี
ต้องการความก้าวหน้า
ทัศนใจไม่ได้ว่าจะเรียนอะไร
ต้องการให้แต่ละโรงเรียนรับนักเรียนมาก ๆ
จะได้ช่วยสนับสนุนแนวทางให้
กลัวสอบเข้าไม่ได้
ไม่รู้รายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อ
ไม่คิดว่าจะช่วยตัวเองได้
ช่วยให้เรียนต่อให้ได้
ช่วยจัดหาที่พักให้
ต้องการมีความรู้มากยิ่งขึ้น
มีความต้องการที่จะเรียน
ผู้ปกครองมีอุปการะมาก
ขาดคนช่วยคานกำลังใจ
บางวิชายังอ่อนอยู่มาก
ยังมีประสบการณ์น้อย

ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจ
 ถัดจากการเล่นพวกในการสอบเข้า
 ต้องการให้โรงเรียนเค็มรับเรียนต่อได้เลย
 ไม่ต้องการให้มีการสอบเข้า
 ช่วยหางานให้ทำในระหว่างเรียน

สำหรับนักเรียนหญิงที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือเพราะ

มีพร้อมทุกอย่างแล้ว
 มีคนช่วยเหลือแล้ว
 คิดว่าช่วยตัวเองได้
 ไม่อยากให้รำคาญใจคนอื่น
 ต้องการทำงาน
 มีทุนทรัพย์แต่สติปัญญาไม่ดี
 สติปัญญาไม่ดี
 ต้องการช่วยตัวเอง

จะพบความจริงว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้เหตุผลในการที่จะให้ช่วยเหลือเหมือนและคล้ายคลึงกันมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสำคัญตอนต้น ๆ ๔ ประการคือ - "ปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์" "สติปัญญาไม่ดี" "ต้องการความก้าวหน้าในอนาคต" และ "การตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเรียนอะไร" ฉะนั้น จึงจัดได้ว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่สำคัญที่ทางการควรจะนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดการช่วยเหลือตามลำดับความสำคัญและเท่าที่จะช่วยได้ ส่วนปัญหาอื่น ๆ ก็จะได้เป็นตัวอย่างปัญหาว่ามีอะไรบ้าง เพื่อว่าการดำเนินการช่วยเหลือจะได้เป็นไปตามจุดเหล่านี้

สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือก็ไม่แน่ว่าจะเป็นปัญหาอะไร แต่ที่ถามเช่นนั้นก็เพื่อจะศึกษาดูว่าเพราะอะไร นักเรียนเหล่านั้นจึงไม่ต้องการความช่วยเหลือ แต่จำนวนนักเรียนที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือนั้นมีน้อยมาก คือประมาณหนึ่งเปอร์เซ็นต์ทั้งหญิงและชาย

๑๖. ปัญหาทางการเลือกอาชีพ

นอกจากจะมีปัญหาทางการศึกษาต่อแล้วยังได้ถามถึงปัญหาทาง

การเลือกอาชีพอีกด้วยว่า ในการจะเลือกอาชีพอะไรนั้นนักเรียนประสบปัญหาอะไรบ้าง จากปัญหาที่เราทราบอาจจะทำให้เราใฝ่ฝันวางแผนล่วงหน้าเพื่อแก้ไขปัญหานั้นเมื่อเกิดได้ ออกประกอบอาชีพจริง ๆ ปัญหาที่ได้จากการวิจัยนี้มีหลายประการด้วยกัน จะยกปัญหาที่นักเรียน ประสบมากแล้วความสำคัญตั้งแต่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด โดยแยกเป็นปัญหาของนักเรียนชาย และ นักเรียนหญิง

ปัญหาในการเลือกอาชีพที่นักเรียนชายประสบได้แก่

ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกอาชีพอะไร
 ความรู้และความสามารถไม่เพียงพอ
 ทุนทรัพย์ไม่อำนวยต่อการเลือกอาชีพ เช่นนั้น
 เกรงหางานทำไม่ได้
 สุขภาพไม่ดี
 ผู้ปกครองไม่สนับสนุน
 ชาคการแนะแนว
 ชาคกำลังใจ
 กลัวจะเรียนอาชีพนั้นไม่สำเร็จ
 เกรงไม่มีความชำนาญ
 ยังไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดี
 เกรงว่าจะได้เงินเดือนไม่พอ
 ไม่รู้รายละเอียดของอาชีพนั้น ๆ
 อาชีพที่คิดว่ามีความชำนาญมีน้อย
 เกรงเข้าไม่ได้เพราะไม่มีญาติพี่น้องเป็นใหญ่
 มีปัญหาเรื่องอายุ
 อยากหาอาชีพที่มีรายได้มาก ๆ
 ชาคประสบการณ์

ส่วนปัญหาของนักเรียนหญิงไค้แก

คัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกอาชีพอะไร
 เกรงว่าไม่มีความสามารถพอ
 ทุนทรัพย์ไม่อำนวยต่อการเลือกอาชีพนั้น
 เกรงหางานทำไม่ได้
 เกรงว่าจะเลือกอาชีพตามที่ต้องการไม่ได้
 สุขภาพไม่ดี
 ชักแย้งกับผู้ปกครอง
 เกรงว่าอาชีพที่เลือกจะเกินความสามารถ
 ขาดคุณสมบัติและความสามารถ

จะพบว่าปัญหาของนักเรียนหญิงมีน้อยกว่าของนักเรียนชายถึงครึ่งต่อครึ่ง ความคิดเห็นต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการเลือกอาชีพของนักเรียนชายจึงถูกละเอียกและลึกซึ้งกว่าของนักเรียนหญิง แต่จะอย่างไรก็ตามถ้าจะพิจารณาค่าความสำคัญปัญหาระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแล้วจะพบว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงมีปัญหาเหมือนกันทุกข้อ และที่น่าสังเกตอย่างยิ่งก็คือ ลำดับความสำคัญตั้งแต่มากที่สุดลงมาอยู่ในอันดับเดียวกันตั้งแต่ลำดับที่ ๑ จนถึงลำดับที่ ๗ ปัญหาที่นักเรียนชายหญิงประสบมากที่สุดก็ไค้แก อันดับแรก คือ "คัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกอาชีพอะไร" แสดงว่านักเรียนมีความว่าุ่นใจในการเลือกอาชีพมากอันหมายถึงคัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกเรียนอะไรก่อนนั่นเอง สิ่งที่จะไขแก้ไขปัญหาของนักเรียนข้อนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยากนัก ถ้าหากโรงเรียนจะดำเนินการโดยการจัดการ "แนะแนว" ขึ้นในโรงเรียน และดำเนินงานอย่างจริงจัง แล้วปัญหานี้ก็อาจจะค่อยลดน้อยลงไป

๑๗. ความช่วยเหลือที่นักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพของนักเรียนเองในอนาคตนักเรียนต้องการที่จะให้โรงเรียนได้ดำเนินการช่วยเหลือประการใดบ้างนั้นได้ถามความต้องการของนักเรียนตามลำดับของความต้องการ สำหรับปัญหาข้อสุดท้ายนี้เท่ากับการให้นักเรียนเสนอข้อเสนอนะให้แก่ทางโรงเรียนเพื่อโรงเรียนจะได้พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะนั้นตามลำดับความสำคัญและความต้องการ

ความช่วยเหลือที่นักเรียนชายต้องการค่าตัว

ควรจะจัดการแนะแนวค่านค่าต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียน

ช่วยในค่านความรู้

ช่วยในค่านการเงิน

ช่วยทววิชาให้

ช่วยให้สอบได้

ช่วยหางานให้ทำ

ช่วยติดต่อสถานที่เรียนต่อให้

ช่วยดูการสอนของครูในโรงเรียนให้ดีขึ้น

ช่วยในการตัดสินใจ

ควรส่งเสริมคนที่เรียนดี

จัดค่านสวัสดิการนักเรียน

ปรับปรุง การสอนให้ทันหลักสูตร

ให้ความสนใจแก่นักเรียนให้มากกว่านี้

ควรเพิ่มชั่วโมงวิชาที่สำคัญ

โรงเรียนเคิมควรรับนักเรียนของโรงเรียนที่สอบเข้าที่อื่นไม่ได้

ช่วยดูแลสุขภาพนักเรียน

ช่วยให้สอบไล่ได้

ช่วยชี้แจงกับผู้ปกครองให้สนับสนุนโรงเรียน

ช่วยดูแลความประพฤติของนักเรียนให้มาก ๆ

ช่วยให้ครูมีความเข้าใจในนักเรียนให้มาก ๆ

ให้รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพที่จะเลือก

ไม่ให้โรงเรียนเก็บเงินนักเรียนมาก

อย่าบังคับเรื่องระเบียบมากเกินไป

ให้ความสะดวกในเรื่องใบสุทธิ

ช่วยในค่านกำลังใจ

ความช่วยเหลือที่นักเรียนหญิงต้องการจากโรงเรียนตามลำดับ

ควรจะจัดการแนะแนวขึ้นในโรงเรียน
 ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้นักเรียน
 ช่วยให้ได้ศึกษาต่อ
 ช่วยสอนพิเศษให้
 ช่วยจัดสถานที่เรียนให้เพียงพอ
 ช่วยในด้านการเงิน
 ช่วยหางานให้ทำเมื่อเรียนสำเร็จ
 ควรจะจัดให้มีทุนส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี
 ช่วยในการตัดสินใจ
 ควรจะรับรองความประพฤติของนักเรียนให้ดี
 ควรจะช่วยให้นักเรียนสอบให้ได้
 ควรจะเอาใจใส่ในการสอนให้มากกว่านี้
 อ่านวยความสะดวกในการศึกษา
 ช่วยเรื่องที่พักระหว่างเรียน
 ควรจะขยายห้อง ม.ศ. ๔ - ๕ และเพิ่มอาจารย์ให้พอ
 โรงเรียนเดิมควรให้เรียนจนจบ ม.ศ. ๕ เลย
 ควรให้สิทธิให้นักเรียนที่ไค้คะแนนดีเรียนต่อในโรงเรียน
 เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญาได้
 โรงเรียนควรให้ความสะดวกในการออกไปสูทอิ
 ไม่ควรให้มีการสอบคัดเลือกพร้อมกัน
 ควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น
 โรงเรียนเดิมควรรับนักเรียนของโรงเรียนที่สอบเข้าที่อื่นไม่ได้
 ไม่ควรให้มีวันหยุดมาก

จากข้อเสนอแนะของนักเรียนที่เห็นว่าทางโรงเรียนจะดำเนินการช่วยเหลือได้นั้น
 จะพบว่านักเรียนส่วนมากต้องการให้ทางโรงเรียน "จัดบริการการแนะแนว" ขึ้นในโรงเรียน

จึงเป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนรู้จักคำว่า "แนะแนว" กันอย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย ในพระนครหรือต่างจังหวัด ถึงแม้จะเห็นได้จากจำนวนความต้องการทางด้านนี้ของนักเรียนมีมาก และเป็นความต้องการที่สำคัญด้วย นอกจากความต้องการทางการแนะแนวแล้ว ความต้องการที่มีความสำคัญรองลงมาก็คือ "ช่วยในด้านความรู้" อันแสดงให้เห็นว่า ความรู้และสติปัญญาของนักเรียนไม่ตึกนัก แต่ที่น่าสังเกตอย่างยิ่งก็คือ นักเรียนส่วนมากมีปัญหาทางด้านทุนทรัพย์ แต่นักเรียนกลับไม่ต้องการความช่วยเหลือทางด้านนี้โดยเฉพาะนักเรียนชาย นักเรียนหญิงต้องการแต่ก็มีจำนวนน้อยมาก ปัญหาบางอย่างนักเรียนเสนอมาโดยไม่รู้ว่าได้มีการดำเนินการแล้ว คือ "ทุนส่งเสริมนักเรียนเรียนดี" และ "นักเรียนที่ได้คะแนนดีทางโรงเรียนให้สิทธิเรียนต่อได้" ความช่วยเหลือที่นักเรียนต้องการส่วนมากเป็นที่น่าสนใจ

เกี่ยวกับเรื่องความช่วยเหลือที่นักเรียนต้องการเหล่านี้ ถ้าจะจัดให้เป็นพวกแล้ว ก็เป็นความช่วยเหลือที่จะออกมาในลักษณะของการแนะแนว เพราะความต้องการเหล่านั้นต้องการให้ช่วยเหลือทางด้านวิชาการ, ช่วยในเรื่องส่วนตัวของนักเรียน, ช่วยในด้านการเรียน การสอน ซึ่งความช่วยเหลือเช่นนี้ ถ้าโรงเรียนจะดำเนินการช่วยเหลือก็เป็นการช่วยเหลือ โดยการจัดการแนะแนวขึ้นในโรงเรียน แล้วแบ่งการดำเนินงานออกเป็น การแนะแนวทางการศึกษา แนะแนวอาชีพ แนะแนวด้านสุขภาพ แนะแนวทางด้านการใช้เวลา แนะแนวทางด้านสังคม ศิลปกรรมและจรรยา การจัดการแนะแนวที่จัดขึ้นนั้นควรจะต้องเห็นทั้งแนะแนวเป็นหมู่และแนะแนวส่วน ติงรองศาสตราจารย์คงเดือน^{๑๕} กล่าวว่า การจัดการแนะแนวให้แก่เด็กนักเรียนนี้ มีใช้จัด เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้นและมีใช้จัดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเท่านั้น หากแต่เป็นการจัดเพื่อนักเรียน ทุกคน และเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ และเพื่อเสริมสร้างให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ Wilson Little^{๑๖} ยังบอกว่า เด็กต้องการความช่วยเหลือและการแนะแนวซึ่งเป็นความจำเป็นและต้อง

^{๑๕} คงเดือน พิศาลบุตร, บทความเรื่อง การแนะแนว, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๐๖

^{๑๖} Wilson Little Chapman P.L, Developmental Guidance in Secondary School, McGraw-Hill Book Company, In C 1953.

การอย่างมากต่อการเลือกอาชีพเพื่อความมีเสถียรภาพของการทำงานในอนาคต เรื่องของการ
แนะแนวจึงเป็นของจำเป็นอย่างยิ่งในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา